

Európai
Bizottság

[2013. NYÁR ▶ 46. SZÁM]

panorama

inforegio

▶ Az EU üdvözli 28. tagállamát, Horvátországot

▶ A kohéziós politika segít
leküzdeni a válságot

▶ Az EU-támogatások megfelelő
módon történő felhasználásáról
való gondoskodás

▶ Állami támogatás és regionális
politika

Regionális és
Várospolitikai

▶ **AZ OLVASÓKHOZ** 3

Johannes Hahn biztos

▶ **KIEMELT TÉMA** 4-9

HORVÁTORSZÁG SIKERES ÚTJA AZ EU-CSATLAKOZÁSHOZ

▶ **A VÁLSÁG LEKÜZDÉSE A KOHÉZIÓS POLITIKA TÁMOGATÁSÁVAL** 10-13

▶ **EGY FÜGGETLEN VÉLEMÉNY A KOHÉZIÓS POLITIKA FEJLŐDÉSÉRŐL, 2007-2011** 14-16

▶ **PROJEKTEK** 17-19

Példák projektekre Horvátországban, Finnországban és Szlovéniában

▶ **HÍREK RÖVIDEN** 20-21

▶ **OPEN DAYS 2013** 22-23

▶ **AZ EU-TÁMOGATÁSOK MEGFELELŐ MÓDON TÖRTÉNŐ FELHASZNÁLÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA – BEPILLANTÁS AZ ELLENŐRZÉSI FOLYAMATOKBA** 24-29

▶ **EGY KIEGYENSÚLYOZÓ LÉPÉS – AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁS KONTROLLÁLÁSA ÉS REGIONÁLIS POLITIKA** 30-31

▶ **TÉRKÉPEK** 32-33

„neet” ráta – a 15 és 24 év közötti lakosságon belül, 2012
Oktatási képesség- a 25 és 64 év közötti, felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok tervezett aránya 2020-ban

▶ **SAJÁT SZAVAINKKAL** 34-39

A kohéziós politika országos és regionális nézőpontból

▶ **ESEMÉNYNAPTÁR** 40

▶ 4

▶ 14

▶ 17

▶ 22

▶ 37

Fényképek (oldal):

Címlap: View of Zagreb © Shutterstock

3., 9., 21., 22., 23., 36. oldal: © Európai Bizottság

4. oldal: © Shutterstock

6. oldal: © Regionális Fejlesztési és EU Alapok Minisztériuma, Horvát Köztársaság

8. oldal: Slavonski Brod © Marin Majstorović, BIOCentre

© BICRO, Marasca © Zágriai Egyetem

11. oldal: Hungrana © Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, Magyarország

14. oldal: Superfast Cornwall © Cornwall Tanács

17-19. oldal: Horvátország © Shutterstock, Szlovénia

© Brežice Általános Kórház, Finnország © Rokua Geopark

24., 30. oldal: © Shutterstock

35. oldal: Morvaország-Szilézia © Jiří Zerzoň

36. oldal: Flanders © Flamanđ Kormány

37. oldal: Saxony © LIFÉ, Lipcsei Egyetem

39. oldal: Svédország © Tillväxtverket

Ez a magazin angol, francia és német nyelven újrahasznosított papírra nyomtatva jelenik meg. Elektronikus változata 22 nyelven az alábbi címen érhető el:
http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_hu.cfm

A jelen szám tartalmát 2013 márciusában véglegesítettük.

JOGI KÖZLEMÉNY

Sem az Európai Bizottság, sem a nevében eljáró személyek nem tehetők felelőssé a jelen kiadványban szereplő információk felhasználásáért, illetve a gondos előkészítés és ellenőrzés ellenére esetleg előforduló hibáért. A jelen kiadvány nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság nézeteit és álláspontját.

ISSN 1725-8219

© Európai Unió, 2013

A forrás feltüntetésére a sokszorosítás megengedett.

A harmadik féltől származó, szerzői joggal védett tartalmak használatára/sokszorosítására a szerzői jog tulajdonosától (tulajdonosaitól) kell engedélyt kérni.

▶ AZ OLVASÓKHOZ

Johannes Hahn

Az Európai Bizottság regionális politikáért felelős tagja

2013. július elsején az Európai Unió 28. tagállamaként köszöntjük a Horvát Köztársaságot. Az elmúlt 12 év során Horvátország mélyreható reformokba kezdett és harmonizálta jogalkotását az EU jogával, az úgynevezett „közösségi vívmányokkal” (acquis communautaire).

A Horvátország számára a csatlakozáskor elérhető EU Strukturális és Kohéziós alapok 450 millió eurót tesznek ki. Ez a befektetés a következő években várhatóan az ország fejlesztési költségvetésének jelentős részét fogja ki tenni, fontos lehetőséget nyújtva Horvátország szükségleteinek kielégítéséhez. Mindez Hozzájárulhat egy modern és versenyképes gazdaság kiépüléséhez, amely egyrészt profitálni fog az EU-ból, másrészt maga is egy értékes eszköz lesz az EU számára.

A Panorama ezen kiadásában megismerhetnek néhány olyan munkát, amelyek már EU-támogatással jöttek létre.

Stratégiai Jelentés a kohéziós politika végrehajtásáról

Az új szabályok előírásai szerint az értékelés jelentésében Horvátország is csatlakozni fog a többi 27 tagállamhoz. Az EU Strukturális alapjainak 2007 és 2013 közötti, az EU 27 tagállamában történt működéséről szóló bizottsági stratégiai jelentést nemrég hozták nyilvánosságra. A tagállamok által 2012 végén benyújtott jelentések alapján ez az első igazán jelentős lehetőség arra, hogy beszámoljanak a hozamokról, az eredményekről, valamint a politikáknak az adott programidőszak alatt az EU gazdasági fellendüléséhez történt hozzájárulásáról.

A jelentés felbecsülhetetlen értékű pillanatképet nyújt a politika A jelentés egy felbecsülhetetlen értékű pillanatképet tár elénk a politikák teljesítéséről, továbbá bemutatja azt, hogy

támogatjuk az új innovatív üzleti lehetőségeket, valamint fenntartható jelleggel munkahelyeket hozunk létre a jövő számára, a távoli régiókat szélessávú összeköttetéssel látjuk el, megoldást kínálunk az agyelszívás problémájára, továbbá lényeges közlekedési összeköttetéseket építünk, amelyek hozzájárulnak a régió versenyképességéhez. Ez segít azoknak a befektetési területeknek és programoknak a beazonosításában is, ahol további lépések megtétele szükséges.

A jelentés arra vonatkozóan is bizonyítékkal szolgál, hogy a kohéziós politika nagy rugalmasságra képes, és a gazdasági válság idején képes alkalmazkodni az emberek és a közösségek változó igényeihez.

Auditcsoportok – a „mindennapok hősei”

Annak biztosításáról, hogy az EU költségvetésének alapjai megfelelően legyenek felhasználva, az EU regionális támogatási folyamatának „háttérben maradó” hősei, a Bizottság auditcsoportjai gondoskodnak. A kohéziós politika az EU költségvetésének megközelítőleg egyharmadát teszi ki, és az auditoroknak alapvető fontosságú szerepük van abban, hogy átlássák a komplex és nagyrészt decentralizált kiadási programokat.

Egy megosztott irányítási rendszer keretei között az EU számvevői nagyon szorosan együttműködnek a nemzeti ellenőrző szervezetekkel. Ezen folyamat révén a megfelelőség évről évre javul. Fontos munkájukról bővebben a 24. oldalon található cikkben olvashat.

Ezen szervek együttesen az EU adófizetők érdekeinek őrzői, amelyek biztosítják, hogy a pénzek a legalitás, a szabályszerűség és a megbízható pénzügyi menedzsment elveinek megfelelően kerüljenek felhasználásra.

▶ HORVÁTORSZÁG SIKERES ÚTJA AZ EU-CSATLAKOZÁSHOZ

Július elsején a Horvát Köztársaság függetlenségének kikiáltása óta tartó majdnem 20 éves gazdasági és társadalmi fejlődését az Európai Unió 28. tagállamává válásával ünnepelte. A 2005-ben megkezdett tárgyalások hivatalosan 2011 júniusában fejeződtek be. Ezt 2011 decemberében az Európai Unió csatlakozási megállapodás aláírása követte.

Split városa Horvátország adriai partján.

A közel 12 évig tartó EU-csatlakozási folyamat lendületet adott Horvátországnak ahhoz, hogy mélyreható reformokba kezdjen és harmonizálja jogalkotását az EU jogával, az úgynevezett közösségi vívmányokkal („acquis communautaire”).

„Horvátország most egy merően más ország ahhoz képest, amilyen a csatlakozási folyamat kezdetén volt” – mondta Štefan Füle, a bővítésért és az európai szomszédságpolitikáért felelős európai biztos. „Az Európai Unióhoz is felkészültebben csatlakozik, mint más csatlakozó országok. Ez egy hosszú és alapos folyamat eredménye, és az országnak elismerés jár érte.” „Az EU-tagság értékes lehetőségeket kínál, és ezeket a lehetőségeket most úgy kell kihasználni, hogy Horvátország EU-tagsága egyrészt az ország, valamint a lakossága számára sikeres és hasznos legyen, másrészt hogy a Nyugat-Balkán és az EU egészének hasznára váljon.”

Egy hosszú és sikeres út

Horvátország Európai Unióba történő integrálásának folyamata az EU által 2001-ben a nyugat-balkáni országok számára elindított Stabilizációs és Társulási folyamattal kezdődött, amely után Horvátország 2003-ban megpályázta az európai uniós tagságot. A csatlakozási tárgyalások hivatalosan 2005 tavaszán kezdődtek el.

Annak ellenére, hogy a tárgyalásokat számos téma megtárgyalása lassította, a folyamat 2011-ben lezárult. A Horvátország és a 27 uniós tagállam közötti megállapodást 2011. december 9-én írták alá.

Egy, 2012. január 22-én Horvátországban megtartott népszavazás eredménye szerint a szavazók 66%-a támogatta az EU-csatlakozást.

A csatlakozásig hátralévő átmeneti időszak alatt Horvátország aktív megfigyelői státuszt kapott az Európai Intézményekben annak érdekében, hogy hivatalnokai megismerkedhessenek az EU intézményeinek munkamódszereivel, valamint hogy részt vehessenek a döntéshozatali folyamatban.

Versenyképesnek lenni

A 2008–2009-es pénzügyi világválság előtt a horvát gazdaság évente 4–5%-os ütemben növekedett, amely során a jövedelmek megduplázódtak, valamint jelentősen szélesedtek a gazdasági és társadalmi lehetőségek. Az elhúzódó válság ezt a fejlődést, valamint Horvátország törekvéseit is próbára tette, mivel a munkanélküliségi ráta 2012 végére 14% fölé emelkedett. A fiatalok munkanélküliségi rátája továbbra is magas az országban.

Az ország, valamint az egyes régiók versenyelőnyének megerősítésén keresztül, továbbá a kiszélesített piac adta minden előny kihasználásával az EU-csatlakozás jelentős lehetőséget kínál az ország versenyképességének megerősítésére.

Ipari és kereskedelmi minták

Horvátország kereskedelmének körülbelül a fele az eurózóna országaival zajlik, elsődlegesen Németországgal és Olaszországgal. Ezen felül az országba áramló közvetlen tőkebefektetések (Foreign Direct Investment, FDI) 3/4-ének is az eurózóna a forrása. Horvátországban magas az olyan bankok koncentrációjának aránya is, amelyek tulajdonosi szerkezetük miatt közvetve ki vannak téve az eurózónát érintő válságnak.

A GDP több mint 27%-át adó ipari szektorban a hajóépítés, az élelmiszer-feldolgozás, a gyógyszeripar, az információs technológia, a biokémia, valamint a faipar dominál.

A mezőgazdasági szektor a GDP-nek mindössze 4%-át adja, azonban a munkaerő 14%-át foglalkoztatja. Tekintve, hogy a lakosság 42%-a vidéken él, a mezőgazdaság a megélhetés fontos forrása. Az EU-csatlakozás felé vezető út során a horvát Mezőgazdasági Minisztérium intenzíven dolgozott a mezőgazdasági, élelmiszerbiztonsági, állat-egészségügyi és növény-egészségügyi politikák területét érintő, valamint a halászattal kapcsolatos számos szabályozás harmonizálásán és adaptálásán.

Közlekedési hálózatok

Horvátország három pán-európai közlekedési folyosó mentén helyezkedik el az Európai Unió és Dél-Kelet-Európa között. A horvát hatóságok – elsősorban állami finanszírozás segítségével – komoly befektetéseket eszközöltek a közlekedési hálózatuk fejlesztésébe. Ennek során leginkább az utakra, az autópályákra és a kikötők fejlesztésére koncentráltak.

Horvátország vasúti szektora komoly kihívásoknak néz elébe. Amennyiben az EU-s hálózatba szeretnék integrálni a vasúthálózatot, akkor ezen a téren fejlesztésekre lesz szükség. A zágrábi állomás egyik jelentős modernizálása még az előcsatlakozási periódus során vette kezdetét EU-támogatással, és ez egy lépés ebbe az irányba (lásd a cikket a 17. oldalon).

HORVÁTORSZÁG: FŐBB ADATOK

- ▶ Teljes felszíni terület: **87 661 km²**
- ▶ Népség: **4 290 000**
- ▶ Főváros: **Zágráb**
- ▶ Politikai rendszer: **parlamentáris demokrácia**
- ▶ Területi szerveződés: **20 megye és Zágráb városa**
- ▶ Városi központok: **a népség városi központokba koncentrálódik, és a teljes lakosság 49%-a az 5 legnagyobb megyében él – Zágráb városában és Zágráb megyében, Split-Dalmáciában, Osijek-Baranjában és Primorje-Gorski Kotarban**
- ▶ Hivatalos nyelv: **Horvát**
- ▶ Pénznem: **Kuna (HRK) – 1 euró= 7.58 HRK**
- ▶ Legfontosabb kereskedelmi partnerek: **Olaszország, Ausztria, Németország, Szlovénia, Szerbia**
- ▶ Legfőbb exportcikkek: **közlekedési felszerelés, gépek, textilek, vegyi anyagok, élelmiszerek és üzem/fűtőanyagok**
- ▶ Legfőbb importcikkek: **gépek, közlekedési és elektronikus felszerelések, vegyi anyagok, üzem/fűtőanyagok és kenőanyagok, valamint élelmiszerek**
- ▶ Fő repülőterek: **Zágráb, Split, Dubrovnik, Pula, Rijeka**

Természeti örökség és turizmus

Horvátország területe ökológiai szempontból a legjobban megőrzöttek egyikének számít Európában, a maga 47% szárazföldi és 39% tengeri, különösen védettnek és megőrzendőnek minősített területével. Horvátország 19 nemzeti és természetvédelmi parkkal büszkélkedhet, amelyek közül néhányat, mint például a Plitvicei Nemzeti Parkot az UNESCO világörökség részévé nyilvánították. Horvátország természeti szépsége évente több millió turistát vonz, amelyből az ország GDP-jének 15%-a származik. A természeti környezet megőrzése kiemelkedő fontosságú feladat és egyben az európai uniós tagság egyik követelménye is.

Folyamatban lévő strukturális reformok

Az EU egyik tagállamaként Horvátország továbbra is a strukturális reformokra fog fókuszálni, nemcsak azért, mert a jövőben tervezi az eurózónához való csatlakozást, hanem azért is, hogy gazdasága versenyképességét növelje. Horvátország részesül majd az EU Strukturális és Befektetési alapjain keresztül érkező befektetésekből, amelyek segíteni fogják a folyamatban lévő strukturális reformok végrehajtását.

▷ INTERJÚ

A Panorama Branko Grčić-csal, Horvátország miniszterelnök-helyettesével és regionális fejlesztésekért és EU-támogatásokért felelős miniszterével beszélget az ország EU-csatlakozásáról.

▶ Horvátország számára eddig milyen pozitív változásokat hozott az integrációs folyamat?

Először is el kell hogy mondjam, hogy izgatottak vagyunk országunk EU-csatlakozását illetően, amelyre oly sokáig vártunk. Valójában ez olyan érzés, mintha újra hazaérkeznénk, tekintve, hogy területünk, történelmünk, kultúránk és tradícióink évszázadok óta Európa elmaradhatatlan részét képezik.

Ha visszatekintünk arra a rendkívül embert próbáló 35 fejezetre, amelyet az EU-val le kellett tárgyalnunk, láthatjuk, hogy tényleg jelentős haladást értünk el ezen különböző szegmensek mindegyikében.

Az elmúlt 20 év során nagyon mély reformokat kellett végrehajtanunk egy nagyon érzékeny időszakban. Ez hosszú út volt, de segített abban, hogy jobban felkészüljünk, főleg az EU piacát és az EU struktúráját illetően.

Habár az EU-csatlakozásunk kétséget kizáróan nagyon ösztönzőleg fog hatni a jövőbeli virágzásunkra, ugyanakkor azt reméljük és hisszük, hogy mi is egy új minőséget adhatunk Európának.

▶ Mik azok a kihívások, amelyekre EU-tagállamként előre számítani lehet?

A tagállamiság nagyon sok kihívással jár. Az EU intézményeinek ezeken a területeken való sokkal jelentősebb közreműködése miatt a pénzügyi konszolidáción és a nemzeti reformok különböző szektorokban történő végrehajtásán való további munka még inkább kihívást jelentő feladat lesz a csatlakozás után.

Nagyon hamar szembe kell majd néznünk a megnövekedett versennyel a horvát vállalatok és más tagállamok vállalatai között, és mindezt egy, a horvát gazdaság számára a recesszió miatt nagyon érzékeny pillanatban kell majd megtennünk. Ezzel egy időben a horvát vállalatok el fogják veszíteni a versenyképességük egy részét a CEFTA-piacon, mivel a CEFTA-országokba történő exportáláskor új tarifákkal kell majd számolniuk.

Az Európai Unió politikájának alakításában való részvétel természetesen egy jóval hatékonyabb közigazgatást fog igényelni, amely képes aktívan részt venni a döntéshozási folyamatban, valamint képes biztosítani az EU-politikák megfelelő és hatékony végrehajtását horvát kontextusban. Külön kihívást fog jelenteni az Európai Strukturális Befektetések irányítása és az Európa 2020 stratégiából eredő célok elérése. Elsődleges célunk az olyan magas minőségű projektek folyamatának kiépítése, amelyek ténylegesen hozzájárulnak az átvett stratégiák teljesítéséhez. Célunk továbbá a közigazgatási kapacitás erősítése, amely a programok megfelelő időben történő, hatékony végrehajtásának a biztosítója.

▶ Mit gondol, Horvátország hogyan tud hozzájárulni az Európai Unió fenntartható, versenyképes növekedéséhez?

Horvátország gazdasága 2008 óta recesszióban van. Mivel a recesszió folytatódott egész Európában, és lévén az ország nem egy különálló sziget, ennek hatásai alól Horvátország sem tudta kivonni magát. A gazdaság fellendítésére vonatkozó kormányzati stratégia a pénzügyi konszolidáción, a strukturális reformokon és a befektetés ösztönzésén alapszik. Leginkább a magánbefektetéseket ösztönöznék, mivel ez a kulcs a már meglévő munkahelyek megőrzéséhez és új munkahelyek teremtéséhez. Hiszük, hogy az eddig megtett, valamint a következő években tervezett kormányzati intézkedések – különös tekintettel az olyan területeket érintő reformokra, mint a társadalombiztosítás, az egészségügy, a munkaerőpiac és a közigazgatás – biztosítani fogják a teljes makrogazdasági keret szükséges stabilitását, és javítani fogják a versenyképességünket.

Horvátország növekedési potenciálja igen jelentős az olyan területeken, mint amilyen a turizmus, a közlekedés és a logisztika, a megújuló energiaforrások, a fémfeldolgozás, valamint a gép- és hajógyártás, továbbá ezeken a területeken a befektetők számára kiváló lehetőségeket látunk. A mi feladatunk az, hogy javítsuk a befektetési feltételeket, mivel ez az egyetlen módja a hosszú távú gazdasági és pénzügyi stabilitás biztosításának.

▶ **Mit gondol, a CSF hogyan tud hozzájárulni Horvátország jövőbeli fejlődéséhez, mind nemzeti szinten, mind pedig a régiókat illetően?**

A legfőbb fejlesztési kihívásoknak történő megfelelés érdekében a következő években az európai strukturális és fejlesztési alapok lesznek a legfontosabb eszközei az Európa 2020 stratégiában lefektetett célok Horvátországban történő végrehajtásának. Ugyanakkor az európai strukturális és fejlesztési alapok értéke nem csak a finanszírozás elérhetőségében rejlik.

Horvátország számára sokkal fontosabb, hogy azok segítségével egy koherens, a jelenleginél sokkal inkább a nemzeti fejlesztési politikára alapozott stratégia építhető ki. Néhány terület, mint például a K+F tekintetében, amelyek eddig az állami költségvetésben alulfinanszírozottak voltak, az európai strukturális és fejlesztési alapok nagyszerű lehetőséget biztosítanak a többi tagállamhoz történő felzárkózásra. Azokra a területekre fogjuk koncentrálni a befektetéseket, amelyek a legnagyobb valószínűséggel járulhatnak hozzá a horvát régiók versenyképességének és értékteremtő képességének a növeléséhez. ■

▷ A TAGSÁGRA TÖRTÉNŐ FELKÉSZÜLÉS ÉS A KOHÉZIÓS POLITIKA

Az elő-csatlakozási időszakban az EU célzott és specifikus pénzügyi segítséget nyújtott Horvátországnak azon erőfeszítések támogatására, hogy a tagságra való felkészülés ideje alatt ösztönözzék a politikai, gazdasági és intézményi reformokat.

A 2000-től 2006-ig terjedő időszakban Horvátország kb. 530 millió eurót kapott az EU szektorális előcsatlakozási programjaiból.

Horvátország 2007 óta részesül támogatásban az „Előcsatlakozási Támogatási Eszköz programból” (IPA), amely felváltotta az összes korábbi szektorális támogatási programot. A 2007–2012 közötti időszakban az országok összességében mintegy 997 millió eurót, azaz évente hozzávetőlegesen 150 millió eurót kaptak. Az egyik IPA program politikai és gazdasági reformokat célzott, négy másik program pedig felkészítette az országot a kohéziós és mezőgazdasági politikákra.

Éppen ezért az EU regionális politikájának működése nem újdonság Horvátország számára. A hivatalnokok aktív részvétellel szereztek tapasztalatot a kohéziós politika szabályait követő programok irányításában.

A regionális és helyi érdekeltek a közlekedés, a környezet, valamint a gazdasági, társadalmi és vidékfejlesztés terén történő innovatív projektek kidolgozására használták fel a támogatásokat.

Szomszédági együttműködés

Az IPA keretében (2. komponens, 98 millió euró) a határon átnyúló együttműködés más tagállamokkal – Magyarországgal, Olaszországgal és Szlovéniával –, valamint a szomszédos balkáni országokkal, így Bosznia-Hercegovinával, Montenegróval és Szerbiával is kibővítésre került.

A regionális fejlesztési lépések részeként (3. komponens, 345 millió euró), a vasúti infrastruktúra, valamint a belföldi vízi utakat támogató közlekedési projektek indultak el (lásd a 8. oldalon.). A környezettel kapcsolatos programok során a hulladékkal és a vízzel kapcsolatos projektek kaptak támogatást, továbbá a regionális versenyképesség előmozdítása érdekében különböző üzleti és kutatási programokkal kapcsolatos kezdeményezések kerültek lebonyolításra.

Több, az emberek foglalkoztatáshoz jutását elősegítő és társadalmi befogadásának megerősítését célzó projekt került az IPA 4-es komponense alatt kidolgozásra („Emberi erőforrások”, 94,5 millió euró).

Az IPA-támogatások segítettek Horvátországnak kiépíteni azt a kapacitást és azokat az erőforrásokat, amelyek a tagsággal elérhetővé váló jelentős strukturális és kohéziós alapok felhasználásához szükségesek.

Az IPA eljárásai a projektek kiválasztásánál, a pályázatásnál és a szerződéskötésnél hasonlóak a strukturális alapoknál használt eljárásokhoz, és az IPA-támogatások felhasználása felbecsülhetetlen értékű tapasztalatokkal szolgált az ország intézményei számára a csatlakozás után elérhetővé váló, jóval nagyobb alapok felhasználására történő felkészülés során.

▷ PROJEKTEK

A csatlakozás előtti időszakban fontos prioritást élveztek a regionális versenyképesség előmozdítása érdekében eszközölt, valamint a közlekedési és a környezeti infrastruktúra támogatását célzó befektetések. Ennek az egyik példája Zágráb fő vasútállomása (lásd a cikket a 17. oldalon) – számos egyéb pedig az alábbiakban kerül bemutatásra.

INFRASTRUKTÚRA

Vízellátó és csatornarendszer kiépítése, szennyvízkezelő teleppel Slavonski Brodban

Ennek a környezeti befektetésnek az volt a célja, hogy a Duna folyó medencéjében javítsák a vízellátó rendszert, azáltal, hogy a jelenleg már meglévő ügyfelek számára javítják a vízellátás biztonságát valamint további, kb. 4 300 lakosnak is biztosítanak hozzáférést a rendszerhez. Egy, az EU követelményeinek megfelelő szennyvízkezelő telep lehetővé fogja tenni a szennyvíz hatékonyabb kezelését. Ez a projekt az elvezető rendszerhez hozzáférő lakosok számát (9950 fő) is növelni fogja. A projekt hozzá fog járulni a környezet megóvásához, továbbá az EU környezeti előírásainak való megfelelést is biztosítani fogja.

A VERSENYKÉPESSÉG ELŐSEGÍTÉSE

Biológiai tudományos-technológiai központ

A Zágrábi Egyetemen épül egy biológiai tudományos-technológiai üzleti és inkubációs központ (BIOCentre). Ez a központ fogja támogatni az olyan új vállalkozásokat Horvátországban, amelyek biotechnológiával és élettudományokkal foglalkoznak. A központ infrastruktúráját és szakértelmét, K+F-et, valamint az üzleti inkubátorokhoz, illetve a támogatáshoz szükséges szolgáltatásokat fog nyújtani. A központ kapcsolódni fog a horvát, a regionális, valamint a nemzetközi K+F intézményekhez és vállalatokhoz. A BIOCentre átfogó projekt célja a felsőoktatási intézmények, valamint a közösségi kutató szervezetek technológia transzferének és üzleti kapacitásainak fejlesztése. Mindezt cserébe elősegíti majd a fenntartható regionális fejlődést és az iparági versenyképességet a gazdaság magas hozzáadott értékű szektoraiban és a tudásalapú KKV-knál. Horvátország hosszú távú célja, hogy a biológia tudományok és technológia terén vezető pozícióba kerüljön a dél-kelet európai országok között. A kezdő vállalkozásokat először Horvátországból, majd Délkelet Európából, még később pedig (amennyiben lehetséges) Közép- és Kelet-Európából fogják kiválasztani.

A VERSENYKÉPESSÉG ELŐSEGÍTÉSE

Marasca – élelmiszertechnológiai fejlesztés

Egy további versenyképesség-javító projekt a Marasca-cseresznye alapú élelmiszertermékek és félkész termékek gyártásához használt kifinomult technológiák (liofizálás, porlasztásos szárítás) alkalmazására fókuszált. A célzott gyártói csoportok és a kapcsolódó szervezetek – ideértve a zadari Biotechnológiai Kart és a Ljubljani Egyetemet is – egymással történő kapcsolatba lépése érdekében egy klaszter került kialakításra. A program tartalmaz egy tudatosság-építő és oktató anyagot, és egy új laboratóriumot, illetve próba gyártási helyet a liofizált Marasca megyei és Marasca megyei juice por gyártásához. A tudás és technológia átadása a KKV-k számára növelni fogja a régióban a helyi agrár- és élelmiszer-iparág versenyképességét. Továbbá együttműködéseket fog kialakítani a helyi termelők, a helyi élelmiszer-feldolgozó ipar és a tudományos közösség között, és informálja majd a közösséget a Mascara megyei jótékony hatású tulajdonságairól.

▷ A KOHÉZIÓS PROGRAMOK IRÁNYÍTÁSA A CSATLAKOZÁS UTÁN

A Horvátország számára elérhető EU-s strukturális és kohéziós alapok a csatlakozás után 450 millió eurót fognak kitenni – 150 millió eurót a kohéziós alapok és 300 millió eurót a strukturális alapok. Ezek az alapok egy figyelemre méltó válaszlehetőséget kínálnak Horvátország szükségleteire a közlekedés és a környezet, valamint az innováció és a termelés modernizálása terén.

Új programokra való alkalmasság

Teljes jogú EU-tagállamként Horvátország régiói támogatásra lesznek jogosultak a Konvergencia és Területi Együttműködés keretében.

A csatlakozás előtti IPA programok automatikusan ERDF, ESF és kohéziós alapokká konvertálódnak át. Ezen programok teljes pénzügyi forrása majdnem meg fog duplázódni, mivel az ESF-ből, az ERDF-ből és a kohéziós alapokból 450 millió euró adódik hozzá a korábbi, IPA-ból származó 537 millió eurót kitevő összeghez.

A 450 millió euró értékű új támogatások végrehajtási periódusa viszonylag rövid, mindössze 3,5 év lesz. Ennek fényében a nemzeti hatóságok és az Európai Bizottság megegyeztek, hogy megerősítik az irányító struktúrákat, és ugyanazokra a szektorális prioritásokra fókuszálnak, valamint, hogy készítenek egy „csatornát” az esedékessé vált projektek számára.

A következő, 2014 és 2020 közötti időszak programjai

Párhuzamban ezen első kohéziós programok előkészítésével és végrehajtásával, Horvátország jelenleg partnerségi megállapodásának előkészítésén dolgozik, meghatározva ezáltal a 2014 és 2020 közötti európai strukturális és befektetési alapok keretét.

A 2014–2020 közötti többéves pénzügyi keret (tpk) tervezete alapján Horvátországban a kohéziós programokra kb. 8 000 millió euró van betervezve. Ez kiteszi az országban történő jövőbeli befektetések nagy részét.

A horvát hatóságok már jelentős erőfeszítéseket tettek annak érdekében, hogy az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek megfelelően átültessék a szektorális stratégiákat és közpénzügyi források programozását.

BALRÓL JOBBRA:
Branko Grčić, Horvátország miniszterelnök-helyettese és regionális fejlesztésekért és EU-támogatásokért felelős minisztere találkozik Johannes Hahn-nal, a Regionális Politika Európai biztosával egy zágrábi látogatás során.

Országszerte intenzív konzultációk zajlanak a finanszírozási prioritások, valamint az ország számára megfelelő projektek meghatározása érdekében.

Az Európai Bizottság 2013 januári állásfoglalása szerint a kohéziós támogatást a versenyképesség fejlesztésébe – a KKV-knak, valamint a kutatásnak és az innovációnak nyújtott erőteljes támogatáson keresztül – javasolt befektetni. Ez az állásfoglalás programokat is igényel a foglalkoztatási és munkaerő-piaci rendszerek átültetésére, továbbá a természetes erőforrások legjobb kihasználására, a közigazgatás hatékonyságának növelésére, valamint a társadalmi párbeszéd erősítésére.

A legkésőbb csatlakozott tagállamok tapasztalata azt mutatja, hogy az európai strukturális és befektetési alapok kulcsszerepet tölthetnek be az adott tagállamok gazdasági növekedésében. Várhatóan ezek az alapok stabil és értékes támogatást fognak nyújtani Horvátország versenyképességéhez és jólétéhez, továbbá megerősítik az együttműködést Európa dél-keleti régiójával, a Közép-Európai régióval és az összes többi tagállammal.

▷ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Az Európai Bizottság horvátországi képviselője:
http://ec.europa.eu/croatia/index_hr.htm

▶ A VÁLSÁG LEKÜZDÉSE A KOHÉZIÓS POLITIKA TÁMOGATÁSÁVAL

Április 18-án az Európai Bizottság kiadott egy jelentést arról, hogy a válság jelenlegi szakaszában hogyan működik a kohéziós politika a tagállamokban. Dióhéjban a legfontosabb üzenetek a következők: világos és egyértelmű bizonyíték van arra, hogy a programok több politikai prioritáson és tagállamon átnyúlva szolgáltatnak eredményeket. A kohéziós politika programjai már bizonyították, hogy elég rugalmasak ahhoz, hogy reagáljanak a válságra, de még sok további teendő van ez ügyben, továbbá egyes stratégiai területeken is vannak kockázatok. A Bizottság szándékában áll egyes programok áttervezését megfontolni, valamint a nemzeti társfinanszírozást csökkenteni ott, ahol ez indokolt, és ahol a cél a növekedés és a munkahelyteremtés. A jelenlegi programokból fontos tanulságokat kell levonni. Az értékelést és az indikátorok használatát erősíteni kell a jövőbeli programok tervezésének támogatása érdekében.

A 2007–2013 közötti kohéziós politika programjainak végrehajtásáról szóló „stratégiai jelentés” elérhető adatokkal szolgál, leginkább 2011 végétől, mind a 27 tagállamból és az együttműködési programokból⁽¹⁾. Ez egy nagyon fontos, koordinációs gyakorlat, amely átível a 434 programon, a 273 régión és a 27 tagállamon, lefedve a három alapot – az Európai Fejlesztési Alapot, az Európai Szociális Alapot és a Kohéziós Alapot. Ezek az alapokon keresztül 2007 és 2013 között az EU kohéziós politikája 347 milliárd eurót fektet be, ami az EU teljes költségvetésének 35%-a.

A Stratégiai Jelentés kötelezettsége vonatkozik mind a Bizottságra, mind pedig a 27 tagállamra, amelyek arra lettek kérve, hogy 2012 végéig nyújtsák be a nemzeti jelentéseiket, és indokolják meg szerepüket ezen hatalmas költségvetés menedzselésében.

A válság hatásai és az arra adott válasz

A nemzeti jelentésekből nyilvánvalóvá vált, hogy a gazdasági és pénzügyi válság mindenhol éreztette hatását, azonban az időzítés és a hatások súlyossága eltérő. Az a szerep, amit a kohéziós politika feltételez a tagállamok nemzeti fejlesztési stratégiáiban, szintén különböző.

Általánosságban, a fejlettebb tagállamok a kohéziós politikára támaszkodtak, annak érdekében, hogy támogassák a közép- és hosszú távú befektetéseket az innováció, a KKV-k és a munkaerőpiac területén. A jelentésekben szerepel néhány változtatás a szükséges befektetéseket illetően, de sokkal inkább nemzeti programokat választottak a válsághoz kapcsolódóan felmerülő problémák kezelésére. Az új programok elindítása korlátozott ezekben az országokban, mivel az eredeti stratégiai célokat még mindig érvényesnek tekintik.

A kevésbé fejlett tagállamok, valamint azok, amelyek még mindig részesülnek „konvergenciatámogatásban”, mind széles körűen felismerték a kohéziós politika fontosságát a közbefektetések támogatásában. Habár ez nem egy homogén csoport. Néhányan közülük átvészelték a válságot, és ismét növekedési pályán vannak. Más tagállamoknak programszintű támogatásokra volt szükségük a makrogazdasági stabilitásuk visszaállításához; ilyen tagállam például Írország, Görögország, Lettország, Portugália és Románia. Ezen utóbbi országoknál a kivételes gazdasági környezetre a Bizottság jelentős „újraprogramozással” reagált (azaz új programokat indított el), valamint csökkentette a nemzeti társfinanszírozást annak érdekében, hogy meg tudjanak küzdeni a változó társadalmi-gazdasági igények és a nemzeti hatóságok általi társfinanszírozás csökkent kapacitásának kettős kihívásával.

A 27 EU-tagállam között 36 milliárd euró került újraelosztásra a változó társadalmi-gazdasági igények kielégítése érdekében – ezen transzferek 90%-a 2011-ben és 2012-ben valósult meg. Ezzel párhuzamosan annak érdekében, hogy az EU-források befektetését meggyorsítsák, azon kötelezettség, mely szerint kb. 15,5 milliárd eurónyi nemzeti közösségi társfinanszírozást kell nyújtani, néhány tagállamban eltávolításra került a programokból.

(1) Európai Területi Együttműködés – transznacionális, határon átívelő és együttműködési programok.

Az EU-támogatásnak köszönhetően Európa legnagyobb kukoricafeldolgozó cége, a Hungrana jelentősen mérsékelte szén-dioxid-kibocsátását azzal, hogy egy biomasszával fűtött gőztermelő energiarendszert alakított ki. A Magyarország közép-dunántúli régiójában megvalósított projekt egyike volt a stratégiai jelentésben ismertetett esettanulmányoknak.

Mégis, sok tagállamban a programok irányításának különös kihívásai közé tartoztak a következők: a KKV-k és az IKT innovációját támogató intézkedések iránti kereslet csökkenése; nehézségek a megfelelő társfinanszírozó megtalálásában a kedvezményezettek között, amely sok területen a projektek méretének csökkenéséhez vezetett; valamint hosszabbak lettek a végrehajtási periódusok.

Hozzájárulás az európai prioritásokhoz

Sok nemzeti jelentés világosan közvetíti a kohéziós politika szerepét az európai prioritások – mint például a gyors, fenntartható és inkluzív növekedés – támogatásában. Ez az üzenet világosan látható az Európai Szociális Alap azon támogatási esetében, amelyek a munkaerőpiachoz, valamint a humántőke-befektetésekhez és -reformokhoz kapcsolódnak. Arra is nagyon sok példa van, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alap milyen módon támogatja a kutatást és innovációt, címetten hozzájárulást biztosít a KKV-knak a finanszírozáshoz, de ezen felül szélesebb körben támogatja az energiahatékonysági programokat is, valamint a fenntartható fejlődést.

A projektpéldákban is található anekdotikus bizonyíték az EU finanszírozás szerepére vonatkozóan, ugyanakkor a fő indikátoroktól és kedvezményezettektől származó adatok most először mutatnak az elért eredményekre vonatkozóan néhány összesített bizonyítékot. ▶▶

AZ EU STRATÉGIAI JELENTÉSE A JÉGHEGY CSÚCSA

A tagállamok nemzeti jelentései jelentős erőfeszítések annak terén, hogy a programmenedzsment és a végrehajtás még átláthatóbbá váljon. A 27 tagállam

- ▶ Rendelkezésre bocsátott több mint 2000 oldalnyi jelentést összefoglalókkal együtt, amelyekhez több mint 1600 oldalnyi melléklet tartozik: egy átlagos jelentés 75 oldalas;
- ▶ Az EU 22 hivatalos nyelvére nyújtottak be jelentéseket, gyakran a teljes jelentés vagy az összefoglaló angol fordításával együtt;
- ▶ Beazonosítottak majdnem 270 példát megfelelő gyakorlatra az okos, fenntartható és inkluzív növekedés területén;
- ▶ Hat tagállam bemutatta a jelentését a többieknek 2013 elején, és ezek a prezentációk online elérhetőek.

Mindegyik nemzeti jelentés mély betekintést nyújt a gazdasági és nemzeti intézményi sajátosságokba, és több részletet tartalmaz a program célkitűzései felé vezető haladást illetően. A Bizottság online gyűjtötte be a 27 nemzeti jelentést, és felhasználta a tartalmukat az összefoglaló jelentés megírásához.

Mikorra a programok 2015-ben véget érnek, további 4 év adataival, az Európai Regionális Fejlesztési Alap, a Kohéziós Alap és az Európai Szociális Alap által támogatott befektetések sok polgár számára haladáshoz és fejlődéshez vezetnek. De a befektetések volumenének és a projektek befejezésében

való késedelmeknek a tükrében ennél sokkal több várható még. Továbbá azok a programok, amelyek nem alkalmazzák az önkéntes fontos indikátorokat akkor, amikor azok relevánsak, egy újabb esélyt fognak kapni a 2012-es éves jelentésekben eredményeik sokkal jobb bemutatására.

EREDMÉNYEK FELMUTATÁSA

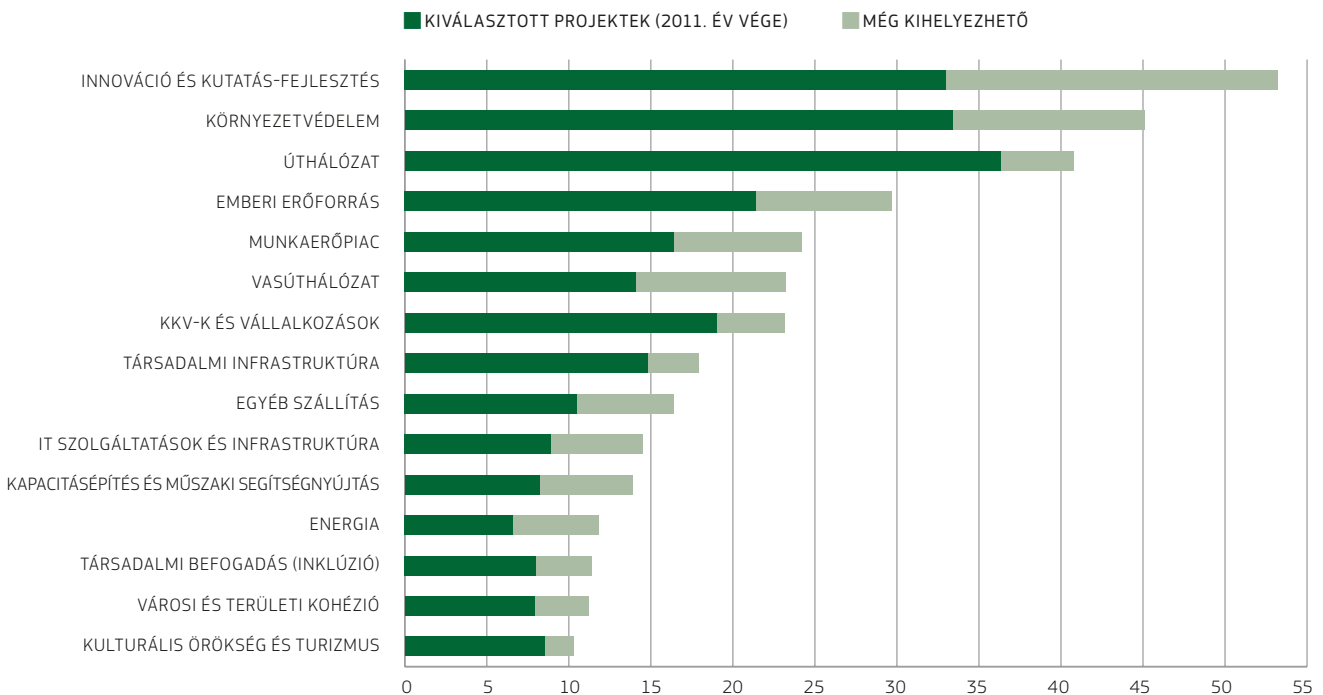
A nemzeti jelentésekből származó kiemelkedő, tevékenységre és kimenetelre vonatkozó „nagy számok” eddig a következőket tartalmazzák:

- ▶ Az innováció és a kisvállalatok az ERFA befektetésektől kapnak lendületet:
  - ▶ **53 240 RTD** támogatott projekt,
  - ▶ **16 000 üzleti-kutatási projekt** kapott befektetést;
  - ▶ **53 160 indulás (induló vállalkozás)** került támogatásra.
- ▶ Az ERFA keretében közel **400 000 munkahelyet teremtettek** (ezek felét 2010–2011-ben), ebbe beleértve 15 600 kutatással kapcsolatos állást és 167 000 munkahelyet a KKV-knál;
- ▶ **További 1,9 millió** embert szolgál most már ki az ERFA által finanszírozott **szélessávú** hálózat;
- ▶ **További 2,6 millió embernek van hozzáférése az EU előírásainak megfelelő vízellátáshoz** és további **5,7 millió** részesül szennyvízkezelési szolgáltatásban (főleg a Kohéziós Alap által nyújtott támogatás segítségével).

- ▶ **460 km TEN-T út és 334 km TEN-T vasútvonal lett befejezve** további más út- és vasúti projektek mellett (főleg KA).
- ▶ **2,4 millió embernek segített** az Európai Szociális Alap álláshoz jutni a 6 hónapos támogatási időn belül (az EB felmérési tanulmánya szerint).
- ▶ Az ESZA alatt az évente támogatott emberek száma – minden politika célkitűzésének megfelelően – **a 2010 előtti évi 10 millióról 15 millióra emelkedett, azóta minden évben.**

Ezek a számok leginkább a 2007 és 2011 közötti időszakban befejezett projekteken alapulnak (2012 júniusáig 5 tagállam szolgáltatott adatot). További tagállami adatok vannak nyilvánosságra hozva a munkaanyagban és a 13 tematikus online elérhető adatlapon.

▶ Körkép az EU-forrásokról célok szerinti bontásban – kiválasztott projektek és még kihelyezhető források (2007–2011)

A fejlődés mérése

Ez a beszámoló az első lehetőség egy programidőszakban a tekintetben, hogy a projektek állásáról és eredményeiről egy közbelső értékelés készüljön. Ilyen adatok elemezhető és bemutatható formában korábban még soha nem álltak a Bizottság rendelkezésére.

Az adatokat nézve az eredményekről, a kiadásokról és a projektkiválasztásról ugyan még nem tökéletes, de világosabb képpel rendelkezünk. A különböző tagállamokban a projektek kiválasztásának és a kiadásoknak az aránya más-más minta szerint halad. Néhány programban kiválasztották az összes projektet, ugyanakkor azok alacsony kiadási szinten állnak. Másoknál még több projekt vár kiválasztásra, azonban a kiadások szintje magas.

Ugyan azonos módszerek nem elvárhatóak (a beruházások összetétele, a kiválasztási kritériumok és az intézményi kapacitások eltérőek), ez mégis ráirányítja a figyelmet egyvalamire. A projektkiválasztás önmagában még nem garancia a pénzügyi megvalósulásra, vagy arra, hogy megfelelő eredményeket, illetve kimenetet biztosítson a fejlődés, valamint a munkahelyek megteremtése érdekében.

A beszámolóban a Bizottság meghatározza azokat a beruházási területeket, ahol lépéseket kell tenni a projektkiválasztás és -megvalósítás felgyorsítására a 2007–2013 közötti években társfinanszírozott projektek esetében annak érdekében, hogy a kitűzött célok megvalósulhassanak. Például láthatóan késében vannak egyes tagállamok a fő stratégiai ágazatokban, mint például a kutatás és innováció, az ICT beruházások, a vasút, a megújuló energia valamint a kapacitásfejlesztés terén. Néhány esetben bizonyos területeken a lassú haladás más ügyekben való gyors haladással párosul. Ez azt sugallja, hogy az eredeti stratégiák és célok azok korrekciója nélkül nem tarthatók.

Tér a fejlődéshez

A Bizottság következtetésében két fő üzenetet hangsúlyozott.

A tagállamoknak egyértelműen a jelenleg futó programok végrehajtására kell koncentrálniuk. Túl sok forog kockán. A reálgazdasági beruházások terén rendelkezésre álló forrásoknak még több mint 50%-a lehívásra vár. A Bizottság a tagállamokkal együttműködik annak érdekében, hogy áttekintsék a programok újratervezésének lehetőségét ott, ahol az hozzájárul a növekedés és munkahelyteremtés céljához.

A beszámoló továbbá hangsúlyozza azon mélyreható reformok fontosságát, amelyeket az Európai Parlament és az EU-s kormányok jelenleg is tárgyalnak a 2014–2020 közötti kohéziós politikával kapcsolatban, ideértve a fő prioritásokra szánt források jobb stratégiai koncentrációját, illetve azt, hogy

” Ez a jelentés egy értékes pillanatfelvételt közöl a politikáról, amely a legtöbb EU prioritás megvalósítását célozza, valamint amely a növekedésbe fektet akkor, amikor a legnagyobb szükség van rá. Támogatjuk az új innovatív üzleti lehetőségeket, valamint fenntartható jelleggel munkahelyeket hozunk létre a jövő számára, a távoli régiókat szélessávú összeköttetéssel látjuk el, megoldást kínálunk az agyelszívás problémájára, továbbá lényeges közlekedési összeköttetéseket építünk, amelyek hozzájárulnak a régió versenyképességéhez. A politika, amely nagy rugalmasságról tett tanúbizonyságot, választ adva a krízis kihívásaira, egyben alkalmazkodva az emberek és közösségeik változó igényeihez.

Ugyanakkor van egy fontos lecke, amit meg kell tanulnunk: az eredményekhez sokszor rögzös út vezet, és a tagállamoknak meg kell tanulniuk fokozott erőfeszítéseket tenni annak érdekében, hogy az EU-forrásokat felhasználhassák. Ahogy előretekintünk az új programperiódus irányába, a tagállamoktól és a régióktól azt várjuk el, hogy még inkább fókuszáljanak azokra az eredményekre és prioritásokra, amelyekkel a legnagyobb hatás érhető el.”

Johannes Hahn – az Európai Bizottság regionális politikáért felelős tagja

nagyobb figyelmet kell fordítani az eredményekre, valamint az értékelésre.

A következő cikkben lényegre törően bemutatott összefoglaló beszámoló egy további független elemzést biztosít a nemzetstratégiai beszámoló Bizottság általi elemzéséhez.

A Stratégiai Beszámolót vitára bocsátják az érintett EU-s intézmények számára.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/how/policy/strategic_report_en.cfm

Az EU kohéziós politikája segítette szupergyors szélessávú optikai kábeles kapcsolat kialakítását Lizardig, az Egyesült Királyság legészakibb pontjáig. Az ERFA (Európai Regionális Fejlesztési Alap) által támogatott Szupergyors Cornwall projekt egyike volt annak a számos sikeres projekt-esettanulmánynak, amelyet az EU „Stratégiai Riport” mutatott be a 2007–2013 közötti kohéziós politika programjainak végrehajtásával kapcsolatban (további részletek a 10–13. oldalon található cikkben).

▶ A KOHÉZIÓS POLITIKÁRÓL FÜGGETLEN SZEMMEL, 2007–2011

Minden politikai döntéshozatali folyamat közép-pontjában a tájékozott és gyakorlati tapasztalatot alapuló döntéshozatal kellene, hogy álljon. E célból a Bizottság üdvözli a Szakértői Elemző Hálózat legutóbbi jelentését, amely 27 tagállam kohéziós politikájának teljesítményéről szól.

Minden évben egy csoport független értékeléseket végző szakértőt kérnek fel, hogy vizsgálják meg az ERFA (Európai Regionális Fejlesztési Alap) és a Kohéziós Alap által társfinanszírozott programok végrehajtásával kapcsolatosan a tagállamok jelentéseiben közölt eredményeket. Ez az összefoglaló

jelentés egy aktualizált verziója annak a 2012 elején készített jelentésnek, amely egészen 2011 végéig összefoglalja a 2007–2013-as programok eredményeit.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Szakértői elemző hálózat 2012

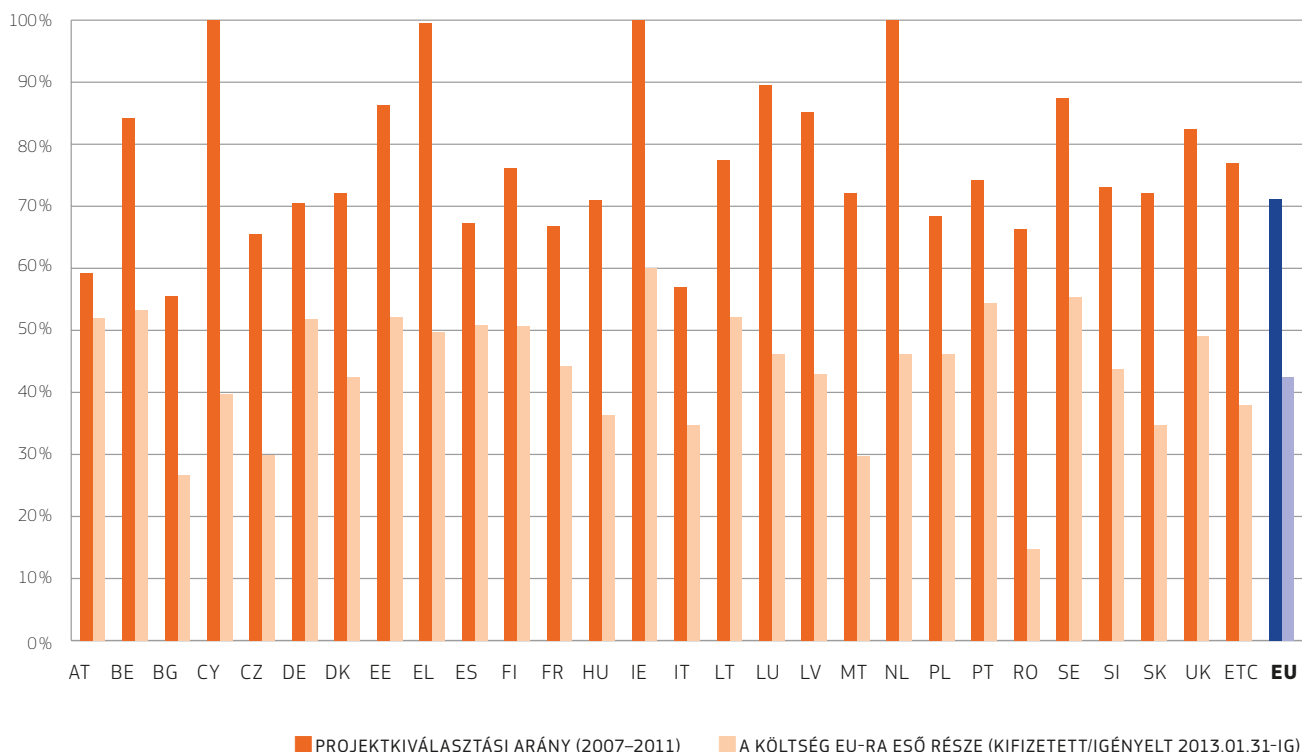
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/expert_innovation/2012_evalnet_fei_synthesis_final.pdf

Pénzügyi mérnöki eszközök

http://ec.europa.eu/regional_policy/archive/funds/2007/jjj/doc/pdf/cocof_guidance_note3_hu.pdf

MINDEN EU-S ALAP – PROJEKTKIVÁLASZTÁS (2007–2011) A BEJELENTETT KIFIZETÉSEKKEL ÖSSZEHALONLÍTVÁ (2007–2013)

A 2012. évi összefoglaló beszámoló hat fő témát tartalmaz:

1 ▶ TÁRSADALMI GAZDASÁGI HELYZET

A beszámoló rávilágít arra a kritikus helyzetre, amelyekben a programok megvalósulnak, kihangsúlyozva a legtöbb európai ország gyenge gazdasági teljesítményét (a Balti Államok, Lengyelország és Szlovákia kivételével). A 2013. évi előrejelzés nagyon csekély javulást vetít előre, a közfinanszírozás állapota ugyanakkor várhatóan gyenge marad, amely a több országban bevezetett költségcsökkentő programok hatásának tudható be. E forgatókönyv megvalósulása várhatóan korlátot képez majd a kiadások mértékének fennmaradó időszakra tervezett alakulásában.

2 ▶ A PÉNZÜGYI TÁMOGATÁSOK MÉRTÉKE

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a Kohéziós Alap összesen 270 milliárd EUR összeggel rendelkezik a 2007–2013 közötti időszakban, amely az EU éves GDP-jének a 0,3%-át teszi ki, ugyanakkor ez közel egyharmada (37,7%-a) az EU 12-höz tartozó országok éves kormányzati többlekiadásának⁽¹⁾. Ezek a számok demonstrálják a fejlesztési kiadások EU-finanszírozásának kiemelt fontosságát az EU 12-höz tartozó országok számára. A beszámoló ugyanakkor rámutat arra, hogy a rendelkezésre álló finanszírozási források ténylegesen kevesebb mint felére tartanak igényt a tagállamok. Ez felveti azt a kérdést, hogy néhány állam képes-e hasznosítani a következő három évben rendelkezésre álló forrásokat, továbbá a beszámoló felveti a kockázatát a néhány tagállamban megjelenő, lehetséges forráshiánynak⁽²⁾. A számos tagállamban tapasztalt nehézségekre válaszként az EU csökkentette a nemzeti társfinanszírozás szintjét, stabil szinten fenntartva ugyanakkor az EU általi finanszírozást.

(1) EU-12 országok: Bulgária, Ciprus, Cseh Köztársaság, Észtország, Magyarország, Lettország, Litvánia, Málta, Lengyelország, Románia, Szlovákia és Szlovénia.

(2) Bulgária, Olaszország és Románia.

3 ▶ A BERUHÁZÁSOK ÖSSZETÉTELÉNEK VÁLTOZÁSA

A beszámoló jelentős elmozdulást állapít meg a forráselosztás terén, amely a rendelkezésre álló források 10%-át teszi ki. Ezt a változást a legtöbb tagállamban bekövetkezett gazdasági helyzet rosszabbodásával összefüggésben merült fel. A beszámoló rámutat a források olyan területekről való átalakításának szükségességére, mint amilyen a vállalkozások támogatása, illetve olyan területekről, amely szűkös társfinanszírozási kapacitással rendelkezik (azaz helyhatóságok), olyan területek felé, amelyeket kevésbé érintett a válság. Ennek eredményeként az EU-12 tagállamokban a források döntő többsége olyan beruházásokban kerül felhasználásra, mint az úthálózat vagy a környezeti infrastruktúra, ugyanakkor az EU-15 tagállamokban a kutatási és műszaki fejlesztési (RTD) területek felé, az infrastruktúra és innováció felé, az üzleti beruházások felé, valamint a környezeti infrastruktúra irányába figyelhető meg elmozdulás⁽³⁾. Ennek érdekében, hogy a kis- és középvállalatok hitelválságból való kilábalását elősegítsék, a programok bevezették a pénzügyi mérnöki instrumentumokat: a vállalkozásoknak adott visszafizetendő befektetéseket.

4 ▶ A KOHÉZIÓS POLITIKA MEGVALÓSÍTÁSA TERÉN ELÉRT PÉNZÜGYI FEJLŐDÉS

A beszámoló a tagállamoknak kifizetett összegeket akként határozza meg, mint az elérhető, legmegfelelőbb adatokat arra, hogy a programok megvalósulásának üteméről számot adjanak. Az előző programidőszakhoz (2000–2006) viszonyítva az összefoglaló beszámoló jelentős késést állapít meg az EU-15-nek szánt Európai Regionális Fejlesztési Alap kiadásai terén: míg a kifizetések a jelen programidőszakban elérték a megállapított költségvetési keret 46%-át, addig a megelőző időszak hasonló szakaszában ez 10%-kal magasabb volt, amely abszolút értékben kifejezve 10,8 milliárd EUR csökkenést jelent. A kifizetés aránya az EU-12 tagállamokban magasabb volt (49%), mint az EU-15 tagállamokban (45%), amellett, hogy az utóbbiak kisebb tapasztalattal rendelkeznek a strukturális alapok kezelésében. A beszámoló megjegyzi azt is, hogy a programidőszak elején a lassú kezdés volt a késés fő oka. Mindamellett a kedvezőtlen gazdasági folyamatok, a közbeszerzés körüli problémák és az adminisztratív késedelmek tovább lassították a megvalósítás ütemét.

5 ▶ EREDMÉNYEK

A beszámoló kitér arra, hogy a befejezett projektek aránya 2011-ben jelentősen megnőtt. Habár az elért eredmények és programok fejlődésének értékelése két okból is nehéz: a befejezett projektek korlátozott száma, amely csökkenti az anyagi eredmények egyértelmű láthatóvá tételét, valamint a megvalósulásról szóló éves beszámolóban hivatkozott információk korlátozott rendelkezésre állása. Néhány következtetés azonban levonható: a versenyképességi régiókban a programok megvalósítása magasabb fejlődési szinten áll, mint a konvergenciaregiókban; a munkahely teremtés (383 ezer teljes munkaidős állás) és az induló vállalkozások támogatása a KKV szektoron belül (53 ezer) jelentősen növekedett, amely a megvalósítás gyorsulását is jelzi; a vállalkozásokat támogató projektek elmozdultak a kutatás-fejlesztés irányába, és a vállalkozáskezdést támogató projektek (148 500 beruházási projekt) a KKV szektorban valósul meg, 14 700 tudományos-ipari kutatási együttműködési projekt kapott támogatást, és közel 15 000 munkahely jött létre a kutatás-fejlesztés területén⁽⁴⁾.

6 ▶ ÉRTÉKELÉSEK A TAGÁLLAMOK RÉSZÉRŐL

Az értékelések átlaga megközelítőleg egy értékelés volt programonként, azonban ez a tagállamok között nagy eltéréseket mutat. A legtöbb értékelés (83%) a programok megvalósulását, illetve a folyamatok értékelését célozta, továbbá a kvalitatív módszerek használata dominált (53%, összehasonlítva a kvantitatív módszerekkel, amelyek aránya 11%). Az értékelések pozitív eredményeket jeleznek a kutatás-fejlesztés és innovációs projektek terén, különösen a hálózatépítés és együttműködés, valamint a vállalkozások támogatása kapcsán. Ehhez hasonlóan a helyi fejlődést célzó kezdeményezéseket úgy ítélték meg, hogy azok elősegítették a különböző kormányzati szintek közötti együttműködést, és növelték a helyi hatóságok részvételét. Sajnálatos módon a beszámoló szerint az értékelések megállapításai nagyrészt informális szinten maradtak, valamint nem voltak összefüggésbe hozhatók a döntéshozói folyamatokkal. Kizárólag a balti államok hoztak létre olyan formális folyamatokat, amely biztosítják, hogy a monitoring- és értékelési rendszer a döntéshozói rendszerhez kapcsolódjon.

A szakértői hálózat végső beszámolója a 2007–2013 időszakra a 2013. év végére várható. Az olyan beszámolókat, mint a jelenlegi, a Bizottság segítségére lesz a Tanács és a Parlament elvárásainak teljesítésére, amely azt célozza, hogy a 2014. évtől kezdődően a kohéziós politika eredményeiről éves beszámoló szülessen. A tények és bizonyítékok lehetőséget teremtenek a kohéziós politika alakításához.

(3) EU-15 országok: Ausztria, Belgium, Dánia, Finnország, Franciaország, Németország, Görögország, Írország, Olaszország, Luxemburg, Hollandia, Portugália, Spanyolország, Svédország, Egyesült Királyság.

(4) Az Európai Bizottság stratégia jelentésében és a nemzeti stratégiai jelentésekben található adatok között van némi eltérés. Ennek az az oka, hogy a nemzeti stratégiai jelentésekben található adatok néhány tagállamnál aktualizálva lettek.

Teljes összeg:
12 800 000 EUR
EU-hozzájárulás:
9 800 000 EUR

▶ZÁGRÁB, HORVÁTORSZÁG

▶ZÁGRÁBI KÖZPONTI ÁLLOMÁS

JELENTŐS ELŐRELÉPÉS EGY NEMZETKÖZI
CSOMÓPONTTÁ VÁLÁS IRÁNYÁBA

Horvátország fővárosa, Zágráb, a Transzeurópai Hálózat (TEN) központi csomópontjában helyezkedik el. Horvátország hidat képez észak és dél között, vasútjai pedig összekötik Közép-Európát Salzburgon és Zágrábon keresztül Belgráddal és a görögországi Thessalonikivel (TEN-folyosó X). Egy másik TEN-folyosó köti össze Budapestet Zágrábon keresztül az adriai kikötővel, Rijekával, amely a legfontosabb vasúti folyosó Horvátországban.

Figyelemmel az útvonal jelzőrendszerének korára – amely több mint 70 éves – továbbá gyenge állapotára, a zágrábi központi pályaudvarra irányuló vasúti közlekedésben 30 km/óra sebességkorlátozás van érvényben.

A zágrábi központi vasútállomás területén a jelzőrendszer és összeköttetés infrastruktúrájának megújítására és fejlesztésére egy EU által támogatott fejlesztési projektet írtak ki. Ez prioritást élvez minden további nyomvonal vagy platform rekonstrukciója felett.

A fejlesztési munkák segítik biztosítani a nemzetközi vasúti forgalom szabad áramlását a zágrábi állomáson keresztül. Továbbá a jelzőrendszer és összekötő felszerelés biztonsága és megbízhatósága is javul, egyben a fenntartási költségek is csökkennek. Ezzel egy időben a vasúti közlekedés engedélyezett sebessége, továbbá az állomás kapacitása is növekedni fog.

Amikor elkészül, a projekt meg fogja szüntetni a vasútvonalon érvényben levő súlyos sebességkorlátozást, amely jelentős szűk keresztmetszetet képez az állomáson keresztülmenő nemzetközi vasúti forgalomnak. A fejlesztés azonnali haszonnal fog járni annak az 50 000 ingázónak, akik naponta vasúttal járnak a horvát fővárosba.

A projekt elősegíti a vonal, valamint a sebesség kapacitásának fejlesztését, ezzel egy időben előmozdítja a nemzeti, valamint a nemzetközi utas- és teherforgalmat (Horvátország vasúti teherforgalmának 46%-a exportra irányul).

A fejlesztés részeként a szomszédos állomások és vasútvonalszakaszok jelenlegi rendszerhez történő csatlakozása modernizálásra kerül. Ez a fejlesztés megnyitja az utat számos további projekt előtt azzal a céllal, hogy a horvátországi vasúti infrastruktúra és közlekedési folyosók átalakítása megtörténjen. A munka 2013 végén fog befejeződni.

Zrinka Ivanović Kelemen véleménye a horvát vasúti infrastruktúrától: A horvát vasúti közlekedési rendszer fontos hidat képez a nemzetközi vasúti hálózatban, ezzel egy időben jelentős szerepet tölt be abban, hogy az ország gazdag mezőgazdasági régióit összekösse Közép-Horvátország nagy ipari és piaci központjaival. A zágrábi állomáson végbemenő jelentős fejlesztés teret fog nyitni a hálózat további korszerűsítésének, amely nagy hasznára fog válni az egész horvát gazdaságnak.

▶TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

www.hzinfra.hr/homepage

▶A ROKUA GEOPARK LÉTREHOZÁSA FELLENDÜLÉST FOG HOZNI A TURIZMUS ÉS AZ ISMERETTERJESZTÉS TERÉN

Az észak finnországi Rokua Geopark egy jégkorszaki időutazás, amely a fagyos távoli északi élettér egyedülálló geológiai, természeti és kulturális kombinációját nyújtja.

Az északi sarkkörtől csupán 200 km-re lévő Rokua Geopark a világ legészakabbra fekvő geoparkja, amely szokatlan geológiai adottságaival az utóbbi években vonzó célpontként szolgált a világ számos részéről növekvő számban érkező látogatók számára.

A park 2010 óta részét képezi a világ 91 geoparkját egyesítő hálózatnak. A világ geoparkjainak fele Európában található (ideértve Izlandot és Norvégiát is). Az Európai Geopark Hálózat 54 európai területből áll, amelyek együttműködnek annak érdekében, hogy az integrált, fenntartható fejlődésen keresztül megőrizték és fejlesszék geológiai örökségüket.

Ami közös bennük, az az élmények és a bevált módszerek közvetítésének képessége a természettudományos, a geológiai örökség megőrzésével, valamint a fenntartható geológiai turizmus népszerűsítésével kapcsolatos ismeretek terjesztésében.

2010, a Geopark létesítése óta számos projekt valósult meg az Európai Regionális Fejlesztési Alapon keresztül annak érdekében, hogy elősegítse a park lehetőségeinek minél teljesebb kihasználását. Ezek közé a projektek közé tartozik a Geopark webhelye, a branding és a marketing fejlesztése. A legutóbbi – 2013 végéig folyamatban lévő – projektek közé tartozik egy, a Geopark működési modelljének szervezésével és finomhangolásával kapcsolatos projekt, amely új oktatási és terepi eszközök gyártására is kiterjed.

A Rokua Geopark 1326 km² területen fekszik, amelynek részét képezi az 1956-ban alapított kisebb Rokua National Park. Rouka területének jellegzetességei a drasztikus talajformák,

Teljes összeg:
522 350 EUR
EU-hozzájárulás:
261 175 EUR

mint például a jégkorszakban formált jeges hegygerincek. A parkon keresztül-kasul futnak sí- és hegymászóutak.

Számos látogató jön azért, hogy megtekintse a park természeti csodáit, valamint az információs központot, amely bemutatja a Geopark összefüggő területét, továbbá ismerteti annak geológiáját, emberi történetét, természeti környezetét, valamint jelenét.

Vesa Krökki, a Rokua Geopark projektmenedzsere és ügyvezető igazgatója szerint „a park megalapítása jelentősen fellelendítette a területen a turizmust”. Annak ellenére, hogy a park már jó ideje népszerű a finn, német és svéd látogatók körében, mostanában a világ minden tájáról nagy számban látogatják turisták az említett tradicionális látogatói körön túl.

▶TOVÁBBI INFORMÁCIÓ
<http://www.rokuageopark.fi>

▶ SPODNJEPOSAVSKA, SZLOVÉNIA

▶ AZ ENERGIAHATÉKONYSÁG NÖVELÉSE EGY SZLOVÉN KÓRHÁZBAN

Teljes összeg:
2 041 000 EUR
EU-hozzájárulás:
1 183 000 EUR

A kelet-szlovéniai Brezice kórház, amelynek múltja 1872-re tekint vissza, egyike az ország legrégebbi kórházainak. A kórház 300 alkalmazottnak ad munkát, 150 ágygal rendelkezik, teljes körű orvosi szolgáltatást nyújt a 70 ezernél több lakossal rendelkező regionális közösség számára, és – a kormány válságellenes politikája részeként – messzemenő költségcsökkentési programot valósítottak meg, különös tekintettel az energiahatékonyság növelésére.

Az EU Kohéziós Alapjának támogatásával a kórházkomplexum hat fő épülete extenzív energiatakarékos felújításon ment keresztül.

A 2 millió EUR összeget kitevő felújítási program részeként a mennyezet, a homlokzat, a falak és a padlózat hőszigetelést kaptak, a tetőt pedig felújították. Minden ajtót és ablakot kicseréltek, és mindenütt energiatakarékos villanykörték kerültek felszerelésre.

Egy új légkondicionáló rendszert helyeztek üzembe, amely a műtőkben szolgáltatja a hűtést és a levegőáramlást, a meleg vizet pedig egy napenergiával működő rendszer szolgáltatja.

A kórház energiaellátó rendszerének egy részét megújuló energiaforrásra kapcsolták, nevezetesen a napenergiát használják, illetve olyan hőszivattyúkat, amelyek a földalatti vizekből vonják ki az energiát.

Jelentős hatása volt az energiahasználat korszerűsítését célzó programnak a korábban elvégzett olyan beruházásokkal együtt, mint például a vízmelegítő kicserélése (2006), illetve a konyharekonstrukció (2008). A korszerűsítés a 2005. évhez képest a teljes energiafogyasztás 41%-os csökkenését eredményezte. A teljes energiaköltség 14%-kal csökkent és jelenleg a kórház teljes működési kiadásainak csupán 1,44%-át képezi.

Ezen túlmenően a kórház 27%-kal csökkentette a szén-dioxid-kibocsátást, továbbá a vízfogyasztás 11%-kal csökkent.

Az alacsonyabb energiafogyasztáson túlmenően a kórház jelenleg egy hatékonyabb energiarendszerrel rendelkezik, amely biztosítja a megszakítás nélküli, folyamatos működés lehetőségét, valamint csökkentette a negatív környezeti hatásokat.

Központi energiaellátást ellenőrző rendszer került megvalósításra, amely lehetővé teszi, hogy a kórház a folyamatos energiaellátást és működést kézben tarthassa.

„Az energiatakarékos célt és megújuló energiaforrásokat üzembe helyező beruházások és intézkedéseink által a kórházkomplexum „zöld” intézménnyé vált, továbbá jelentősen sikerült csökkenteni a működési költségeinket” – kommentálta a Brezice Kórház képviselője, Drazen Levojevic.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ
<http://www.sb-brezice.si>

HÍREK

[HÍREK RÖVIDEN]

A YAMMER HÁLÓZATON KERESZTÜLI ÖSSZEKÖTTETÉS

Kívánta-e valaha, hogy legyen egy hatékonyabb munkavégzési mód a partnereivel, mint a hosszú ülések vagy a végeleáthatatlan e-mail váltások? Jobban tudná végezni a dolgát, ha megoszthatná tapasztalatait olyan emberekkel, akik hasonló kihívásokkal néznek szembe?

A RegioNetwork egy online közösség az EU regionális és várospolitikáját alakító szakemberek számára. A részvétel ingyenes, és számos olyan elérhetőséget biztosít, amelyet arra terveztek, hogy munkáját támogassák:

- ▶ Specifikus célok megvalósításán dolgozó csoportok együttműködésének lehetővé tétele;
- ▶ Könnyű információkeresés és szűrés, valamint olyan beszélgetések megtekinthetősége, amely releváns számára;
- ▶ Megoszthatja eredményeit, és kapcsolatot tarthat hasonló érdeklődéssel bíró szakemberekkel;
- ▶ Szavazás megszervezésével tesztelheti a különböző véleményeket, illetve lehetőségeket.

Az EU regionális és várospolitikával foglalkozó szakemberei, akik a RegioNetwork lehetőségét használják, kiegészülve az irányító hatóságok kommunikációs szakembereivel, illetve az értékelők azok, akik az operációs programok hatását értékelik.

Keresse fel a RegioNetworköt, és csatlakozzon hozzá még ma!

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

<https://www.yammer.com/regionetwork>

„EURÓPA AZ ÉN RÉGIÓMBAN” FOTÓPÁLYÁZAT

Hallani és látni akarjuk azt, hogyan használják az EU által támogatott beruházásokat ott, ahol élsz, és ünnepelni szeretnénk azokat a projekteket, amelyek a helyi közösségeknek valójában jelentős fejlődést hoznak.

A részvételhez semmi más nem kell, mint egy fényképfelvétel egy olyan projektről, amit láttál, vagy tudod, hogy EU-forrásból valósult meg, egy plakát vagy EU-s forrásra vonatkozó információt, illetve EU-s zászlót tartalmazó tábla kíséretében.

Ezután oszd meg fotóid itt, abban a reményben, hogy nyersz 1000 EUR-t, amelyet digitális kamera vásárlására költhetsz, továbbá egy két fő részére szóló utazást Brüsszelbe 2013 októberében. A leadási határidő 2013. augusztus 23-a, közép európai idő szerint dél.

Az ez évi Európa az én Régiómban fotóverseny keretében fotókat várunk nemcsak az ERFA által vagy a Kohéziós Alap által társfinanszírozott projektekről, hanem más EU-s forrásokból finanszírozott projektekről is, amelyen a fénykép egyértelműen bizonyítja, hogy az adott projekt EU-s társfinanszírozásból valósult meg.

Tudtad, hogy Európa-szerte minden évben projektek ezrei kapnak az EU-tól regionális finanszírozást? A projekt bármi lehet, a megújított városi közlekedéstől a zöldebb energia használatáig vagy a kisvállalkozók támogatásáig. Tudj meg többet az EU Regionális politikájáról és más EU-s forrásokról.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

https://www.facebook.com/pages/Europe-in-my-Region-Community/243923382392812?sk=app_386310531430573

Máire Geoghegan-Quinn, az Európai Kutatás, Innováció és Tudomány Bizottságának tisztségviselője beszél az Európai Innovatív Régiók Hete alkalmával az írországi Corkban.

EURÓPAI INNOVATÍV RÉGIÓK HETE

Negyedik alkalommal került megrendezésre az Európai Innovatív Régiók Hete, amelyet az írországi Cork Egyetemen tartottak meg június 5–7. között. A rendezvény társszervezője az Ír Vállalkozások, valamint az Európai Bizottság, támogatója a FP7, a hetedik Keretprogram a Kutatásért és Technológiai Fejlődésért szervezet. A magas szintű konferenciára, amely az Európai Unió Tanácsa Ír Elnökségének védnöksége alatt áll, mintegy 20 ország 500 képviselője látogatott el annak érdekében, hogy a Horizon 2020 nevű EU-s kutatási és innovációs keretprogram témájában a regionális szempontokra koncentráljanak.

Az esemény fénypontjaként az EU kutatásért, innovációért és tudományért felelős biztosa, Máire Geoghegan-Quinn kihirdette az Innováció a Közsférában pályázat 9 győztesének nevét, amely pályázat a leginnovatívabb, előremutató kezdeményezéseket díjazta a közsférában. A nyertesek Horvátországból, Spanyolországból, Portugáliából, Svédországból, Finnországból, Angliából és Hollandiából jönnek. „Ezen kezdeményezések igazolják, hogy az innováció az üzleti világban nemcsak úgy magától történik meg, továbbá azt, hogy ezzel az EU GDP-jének átlagosan a felét kitevő közsféra is változásoknak van kitéve” – mondta a biztos.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ
<http://wire2013.eu/>

▼ A MÁSODIK EURÓPAI EGYÜTTMŰKÖ- DÉS NAPJA: LÉGY TE IS RÉSZESE!

A tavalyi évben az Európai Együttműködés Napja kampány több ezer európai embert ért el, akik a 36 ország által rendezett 281 helyi rendezvény valamelyikén részt vettek. A sikerek révén a kampány idén is megrendezésre kerül. Az INTERACT program által koordinált, az Európai Bizottság, az Európa Parlament és a Régiós Bizottság által támogatott esemény minden együttműködést érintő programját meghívták, hogy vegyen részt annak megünneplésében, ami a határokon túlnyúlóan az emberek együttműködését célozza. A helyi eseményeken át a programok vidám és érthető módon mutatják be a legjobb projekteredményeket a jelen programszakaszban, amely lehetővé teszi egy európai polgár részvételét a területi együttműködésben. Ebben az évben számíthatunk filmfesztiválra, egyetemi vetélkedőkre, zenei bemutatókra, ételkóstolókra és még sok másra! A kampány legfontosabb napja 2013. szeptember 21-e lesz, de egész szeptember folyamán zajlanak majd az események. Ha részese akarsz lenni, kövesd a kampányt a Facebookon, a Twitteren vagy a speciális kampányoldalon.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ
www.ecday.eu

▶ OPEN DAYS 2013

EURÓPAI RÉGIÓK ÉS VÁROSOK 2020-AS FELEMELKEDÉSE

A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság valamint a Régiók Bizottsága ez év október 7. és 10. között szervezi meg az OPEN DAYS nevű sikeres éves fórumot, amely az „Európai régiók és városok 2020-as felemelkedése” szlogen alatt fut majd.

Megváltozott témák, megváltozott prioritások

A 2014–2020-as időszakban a kohéziós politikának meg kell küzdenie a jelenlegi gazdasági helyzet kihívásaival, ezzel egyidejűleg az Európa 2020 stratégia prioritásait is figyelembe kell vennie. Nagyobb mértékben kell hasznosítania az EU-s régiók és városok erejét, és a beruházásokat úgy kell tervezni, hogy azok fenntartható fejlődést biztosító projektek legyenek. Annak érdekében, hogy az ilyen változások szükségességére reflektáljunk, az új tervezési időszak előtt az OPEN DAYS 2013 az alábbi témák körül szerveződik:

- ▶ Változáskezelés 2014–2020
- ▶ Szinergiák és együttműködés
- ▶ Kihívások és megoldások

Munkaülések/viták: a szervezők és a tartalom

Mintegy 100 ülés/vitanap valamint két kapcsolódó esemény kerül megrendezésre Brüsszelben, a Bizottság, a Régiók Bizottság, a 25 partnerségbe szervezett 200 régió, valamint egyéb partnerek szervezésében. Ezen túlmenően kb. 400 helyi esemény megrendezése várható szeptember és november során egész Európában.

- ▶ **Változáskezelés 2014–2020:** A főként bizottsági szakemberek által megrendezett üléseket a 2014–2020-as program-időszak új témáinak szentelik, mint például a *végrehajtási keretrendszernek és a közös akcióterveknek*.

Az OPEN DAYS minden októberben több mint 6 000 résztvevőt vár több mint 100 workshop, vitanap, kiállítás és networking rendezvény megszervezésével.

- ▶ **Szinergiák és együttműködés:** Az üléseken és vitákon keresik azokat a lehetőségeket, amelyekkel biztosítható a szinergia a különböző EU-s, nemzeti és regionális politikák és források között.

- ▶ **Kihívások és megoldások:** A három közül a legnépszerűbb témában, ezek az ülések a gyakorlati megoldásokkal kapcsolatos véleménycserét célozzák általánosságban a régiókat és városokat érintő olyan kihívásokra vonatkozóan, mint például az ifjúsági munkanélküliség, a demográfiai változások és a mobilitás.

A harmadik témához speciális események kapcsolódnak, amelyek az EU határain túlmenően, az EU és a világ gazdaságai közötti regionális politikai együttműködéssel, nevezetesen a „VIII. EU–Kína magas szintű szeminárium a regionális politikai együttműködésről” és az „EU–Japán programcsere a fenntartható városfejlesztésről” témájával kapcsolatosak.

OPEN DAYS egyetem és mesterprogramok

A Bizottság és a Regionális Tanulmányok Egyesülete által szervezett OPEN DAYS Egyetem új kutatási eredményeket mutat be a regionális és városfejlesztéssel kapcsolatosan. Ez lehetővé teszi akadémikusok és gyakorlati szakemberek véleménycseréjét, valamint akadémiai koncepciók tesztelését. A nyolc egyetemi műhelymunka a harmadik tematikus prioritáshoz kapcsolódik, olyan témákhoz kapcsolódóan, mint például a városok problémái, irányítás és innovációs politikák.

Az OPEN DAYS 2013 egyik kiemelkedő eseménye a most induló Mesterkurzus Program. Ez a program 75, az EU-ból, valamint harmadik országokból érkező diákot és ifjú szakmai kutatót hoz össze a regionális politika területéről. A témákat neves akadémikusok fogják a résztvevőkkel megvitatni. A nyitó ülésen a politikák jelenlegi reformjának alapjait körvonalazzák, valamint azok jövőjét a 2020 utáni időszak vonatkozásában. A nyitó ülésen regisztrálhat minden OPEN DAYS résztvevő.

„100 EUrbánus megoldás” kiállítás

A „100 EUrbánus megoldás” témának szentelt kiállítás szervezése jelenleg is folyamatban van. A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság szervezésében a kiállítás a Regionális Bizottság, valamint számos regionális partner irodájában beltéri bemutatókat fog rendezni, amelyek bemutatókat egy külső szekció fog összekötni. A kiállítás az egész EU területéről inspiráló városfejlesztési projekteket fog bemutatni. A kiállításról szóló információkat a 2013. év közepétől a kiállításról szóló weblapon lehet majd elérni.

GYAKORLATI INFORMÁCIÓK

ONLINE REGISZTRÁCIÓ KEZDETE

2013. július 8.

KAPCSOLAT

Európai Bizottság – regio-opendays@ec.europa.eu

A Régiók Bizottsága – opendays@cor.europa.eu

KÖVESS BENNÜNKET AZ ALÁBBI KÖZÖSSÉGI HÁLÓZATOKON

A Twitteren kövess az **#euopendays** címkével megjelölt

@EU_Regional és **@EU_CoR** témát

Flickr: <http://www.flickr.com/photos/opendays/>

▶TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

OPEN DAYS 2013 webhely:

www.opendays.europa.eu

Regionális Tanulmányok Szövetsége:

<http://www.regionalstudies.org/news/article/open-days-2013>

▶ AZ UNIÓS FORRÁSOK MEGFELELŐ FELHASZNÁLÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA

BEPILLANTÁS AZ ELLENŐRZÉSI FOLYAMATOKBA

A kohéziós politika az EU költségvetésének körülbelül egyharmadát teszi ki – a 2007 és 2013 közötti időszakban mintegy 350 milliárd eurót ölelt fel. Ezen belül a regionális politika a legnagyobb támogatási forrás. A források helyes elköltése érdekében az Európai Bizottság és az országos hatóságok közös ellenőrzési eljárást alkalmaznak, és ezzel jelentős eredményt értek el az elmúlt években.

A kohéziós politika sikerének egyik leglényegesebb kulcsa a decentralizált megközelítés és a regionális és helyi szintű projektirányítás, amely így tud a leghatékonyabban működni.

Ez a megközelítés fontos szerepet játszik abban, hogy a tagállamok hatékonyan használják fel az uniós támogatásokat, valamint csökkentsék az egyenlőtlenségeket a helyi és a regionális fejlesztésekben, ugyanakkor így több szervezet vesz részt a folyamatban, és hosszabb az ellenőrzési lánc. Ebből kifolyólag hatékony ellenőrzési rendszereket kell alkalmazni, és ezeket folyamatosan figyelemmel kell kísérni.

A támogatási programok felügyelete és a pénzek megfelelő, a szabályokkal összhangban történő felhasználásának biztosítása az auditcsoportok feladata elsősorban nemzeti szinten, emellett azonban uniós szinten is.

Közös felelősség

A kohéziós politikával kapcsolatos kiadások kezelését együttműködésben végzi a Bizottság és a 27 tagállam a „megosztott igazgatás” elnevezésű rendszer szerint. A pénzek megfelelő felhasználásának kezelése és ellenőrzése a két fél közös feladata.

A kohéziós politikával kapcsolatos támogatások egyik lényeges eleme a decentralizáltság, ami azt jelenti, hogy legfőképpen a tagállamok és a régiók döntenek el a pénzek felhasználásának módját, és ők a felelősek azok helyes kezeléséért.

Ez az együttműködés leginkább akkor lehet hatékony, ha a Bizottság szakértői magas szintű képzést és útmutatást biztosítanak, és így a finanszírozási programok minden

KÖZBESZERZÉS ÉS TÁMOGATHATÓSÁG – AZ ERFA ÉS A KOHÉZIÓS ALAP ÁLTAL TÁMOGATOTT PROGRAMOK SORÁN ELKÖVETETT HIBÁK KISZÁMÍTÁSA

Hibának számít a kohéziós politika keretében igénybe vehető források felhasználására vonatkozó szabályok megszegése. A hiba nem a források eltűnését, elvesztését vagy elherdálását jelenti. A hiba nem jelent csalást.

A hiba alapvetően nem szándékos tévedés, ezzel szemben a csalás szándékos megtévesztés. A kohéziós politikai forrásoknak csupán minimális százalékkal kapcsolatban (2000 és 2006 között 0,26%) merült fel a csalás gyanúja.

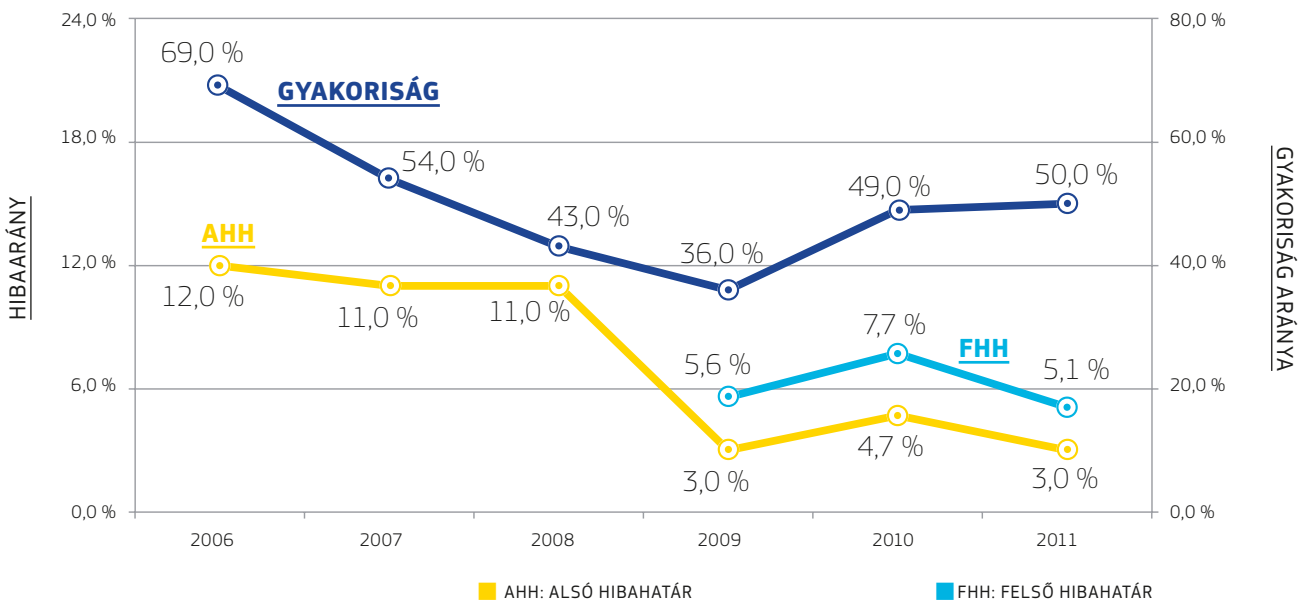
Az ERFA és a Kohéziós Alap kapcsán leginkább a közbeszerzés és a támogathatóság terén észlelhetők hibák. Az Európai Számvevőszék éves jelentései szerint az ilyen típusú hibák az alábbiak szerint oszlanak meg:

- ▶ Közbeszerzés: a számszerűsített hibák 44%-a 2011-ben (átlagosan 40% 2006 és 2010 között);
- ▶ Támogathatóság: a számszerűsített hibák 56%-a 2011-ben (átlagosan 60% 2006 és 2010 között).

Az ERFA és a Kohéziós Alap forrásainak felhasználása során észlelhető hibák általában az alábbiak:

- ▶ A közbeszerzés kapcsán: az ajánlattételek téves értékelése, a pályázat hiánya vagy nem megfelelő pályázati eljárás;
- ▶ A támogathatóság kapcsán: a projektek helytelen kiválasztása vagy nem támogatható költségekről való nyilatkozás, beleértve azokat a költségeket, amelyek a projektnek a társfinanszírozott programba való bekerülése előtt merültek fel („visszamenőleges projektek”).

▶ A kohéziós politika eredményei 2006 és 2011 között (ERFA, Kohéziós Alap, ESZA) az Európai Számvevőszék jelentése szerint

érintettje megfelelően megismerheti a vonatkozó szabályokat. Emellett pedig hatékony ellenőrzésre van szükség az esetleges szabálytalanságok kijavítása és a csalások megakadályozása érdekében.

A kockázat

Mivel a programok megvalósításában számos szervezet vesz részt rengeteg különböző projekt keretében, meglehetősen nagy a tévedések előfordulásának valószínűsége.

A támogatási folyamatban kulcsfontosságú szerepet kap a könyvvizsgálat és az ellenőrzés, hiszen általuk időben észlelhetők az esetleges hibák. Ahol hiba kerül napvilágra, azt kijavítják, és így nem sérül az EU költségvetése.

A tagállamok irányítási és ellenőrzési rendszereket alakítottak ki annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a finanszírozási szabályoknak való megfelelést, valamint teljesíteni az irányelveknek az érintett programra vonatkozó céljait. ▶▶

” **A Bizottság felelős az EU költségvetésének megvalósításáért. A Strukturális Alapokhoz tartozó programok megvalósítása megosztott igazgatás szerint történik, ahol a Bizottságnak a tagállamokkal közös felelőssége az uniós források megfelelő felhasználása.**

50 operatív auditorból álló csapatunk évente mintegy 90 auditálást végez. Úgy gondoljuk, hogy a nemzeti auditcsoportoknak képzés és tanácsadás formájában biztosított támogatásunkat nagyra értékelik.

Tavaly az ECA kiemelte a nemzeti és uniós ellenőrök („Homologues Group”) Vilniusban tartott éves találkozóján, ahol minden auditáló hatóság részt vett, hogy az auditáló hatóságok visszajelzései szerint pozitív kapcsolatot és jó együttműködést tudtunk kialakítani a tagállamokban dolgozó munkatársainkkal, hogy közösen megvalósítsuk az adófizetők pénzének megfelelő és hatékony felhasználását.”

Lena Andersson Pench – auditigazgató, Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság, Európai Bizottság

Az Európai Számvevőszék jelentése szerint (lásd a [keretes írást](#)) a Bizottság jelentősen csökkenteni tudta a hibaarányt 2011-ben az előző programidőszakhoz (2006–2008) képest, és a kedvező fejlődési irány megőrzésére való törekvés tovább folytatódik. Ezt eddig egyrészt az auditáló hatóságokkal való szoros együttműködés és egyeztetés tette lehetővé, amelynek köszönhetően már nemzeti szinten időben észlelhetők és megoldhatók a problémák, másrészt a legnagyobb kockázatot hordozó programokra és/vagy tagállamokra irányuló intézkedések, harmadrészt pedig a Bizottság szigorú hozzáállása a megszakítások és felfüggesztések, valamint szükség esetén a pénzügyi korrekciók terén.

A hibaarány nullára történő csökkentése valószínűleg irreális célkitűzés, illetve a gyakorlatban túl nagy adminisztratív költségvonzata lenne. Mindemellett a Bizottság a „zéró tolerancia” elvét alkalmazza bármilyen szabálytalanság észlelése esetén.

Az auditálás elosztása kockázatelemzés segítségével

Mivel 27 (illetve Horvátország felvételével nemsokára 28) nemzeti közigazgatás és több százezer projekt van, valamint sokszintű regionális és helyi kezelés valósul meg, az Európai Bizottság brüsszeli auditcsoportjának gondosan mérlegelnie kell, hogy mire összpontosítja idejét és erőforrásait – és ezt egy kockázatelemzési eljárás segítségével dönti el.

A Strukturális Alapokban részt vevő bizottsági részlegek által elvégzett eljárás során azonosítják a legnagyobb kockázatot hordozó, ezért az erőforrásokat leginkább igénylő programokat

és régiókat, figyelve a nemzeti auditálási stratégiákra, kapacitásokra és eredményekre is.

A fent bemutatottak szerint a tapasztalat azt mutatja, hogy a hibák legnagyobb része általában a közbeszerzés és a támogathatóság terén észlelhető, ezért ezek a területek kiemelt figyelmet kapnak.

Korlátozott erőforrások

Ez a szelektív megközelítés a Bizottság korlátozott auditálási erőforrásai miatt szükségszerű. Csak a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság 317 operatív programmal foglalkozott 2007 és 2013 között, és a Főigazgatóság csak 50 operatív auditort tud biztosítani a regionális politika területén a Strukturális Alapok működésének ellenőrzésére. Emellett jelentős erőforrásokat foglal le a koordináció, a horizontális kérdések, az Európai Számvevőszékkel való kapcsolatok, a jogi kérdések, a megszakítási és felfüggesztés előtti eljárások, valamint a mentesítési folyamat.

Auditálás a gyakorlatban

Mivel a finanszírozási programok több évet ölelnek fel (2007–2013), az ellenőrzés és audit a pénzek felhasználása előtt, közben és után is folyik, több éven keresztül.

A „kockázat alapú”, szelektív auditálási stratégia és a nemzeti auditcsoportok képzése együttesen alkalmazva igen hatékonyan bizonyult.

Egyéb típusú ellenőrzések mellett a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság auditorai több mint 160 helyszíni ellenőrzést végeztek 2009 és 2012 között a nemzeti auditáló hatóságok által végzett auditálási feladatok megbízhatóságának igazolása céljából. A nemzeti auditcsoportokkal való együttműködés emellett sokat segít az egyetértés fejlesztésében, az érintett auditáló hatóságok ismereteinek bővítésében, valamint a munkájuk hatékonyságának és az eredmények megbízhatóságának nagymértékű javításában (lásd az alábbiakat).

Ez a folyamat nemzeti szinten erősíti a hozzáértést, így már önmagában segíti a hibák számának csökkenését középtávon is.

Az irányítási és ellenőrzési rendszerek fő szereplői

Az ellenőrzés első szintjét a nemzeti vagy regionális szinten működő programirányító hatóság jelenti, amelynek legfőbb feladata annak biztosítása, hogy a program hatékonyan és megfelelően valósuljon meg.

Ennek a hatóságnak tanácsokkal kell ellátnia a kedvezményezetteket a finanszírozási követelmények teljesítéséhez szükséges teendőikkel kapcsolatban, valamint belső ellenőrzéssel kell igazolnia, hogy a kedvezményezettek által felmutatott kiadások rendben vannak-e.

Központi feladata a program megvalósításának figyelemmel követése, a dokumentumok – a projektgazdák kifizetési követeléseikhez tartozó számlák és jelentések – ellenőrzése, valamint az eredményekről szóló éves jelentés készítése a Bizottság számára.

Az ellenőrzés második alapvető szintjét a tagállamon belül a tanúsító hatóság jelenti, amelynek tanúsítania kell a Bizottság felé, hogy a megtérítésre bejelentett kiadások helyesek, és megfelelnek a vonatkozó közösségi és nemzeti szabályoknak.

Az operatív programok auditáló hatóságának legfőbb feladata gondoskodni annak az igazolásáról, hogy az operatív program irányítási és ellenőrzési rendszere hatékonyan működik, valamint a bejelentett kiadások ellenőrzéséről a műveletek egy megfelelő mintájának vizsgálata alapján.

Az auditálás következő szintjét az EU testületei foglalják el, amelyek megvizsgálják a nemzeti ellenőrzési rendszerek általános működését. Az auditálás ugyanakkor nem pótolja a hatékony első szintű ellenőrzést és a kiadások tanúsítása előtt szükséges ellenőrzést – a nemzeti szinten elvégzett munka tehát kulcsfontosságú.

Egységes ellenőrzési elv – a nemzeti szintű ellenőrzésre támaszkodva

A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság 2009 és 2012 között jelentős ellenőrzési erőforrásokat szentelt egy felmérésre, amelynek során 41 nemzeti auditáló hatóság megbízhatóságát értékelték, amelyek az ERFA által biztosított támogatások több mint 96%-ának ellenőrzéséért felelősek.

Annak ismerete, hogy hol hatékony a nemzeti irányítási és ellenőrzési rendszer, lehetővé teszi, hogy a Bizottság oda összpontosítsa viszonylag korlátozott ellenőrzési erőforrásait, ahol arra a leginkább szükség van.

A felmérés 15 vizsgált auditáló hatóság felelősségi körébe tartozó 51 programról állapította meg, hogy megfelel a szükséges követelményeknek, ezért ezeket alacsony ellenőrzési prioritásúként jelölte meg. Ennek eredményeként a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság teljes körűen az egységes ellenőrzési elvet alkalmazta ezekre a programokra az EK-rendeleteknek (1083/2006/EK rendelet, 73. cikk) megfelelően.

A döntés, hogy a Bizottság a nemzeti auditáló hatóság véleményére támaszkodik, nem jelenti azt, hogy a Bizottság a jövőben nem végezhet helyszíni ellenőrzéseket ezekben a programokban.

A Főigazgatóság auditálási eljárása egyértelműen jelentős javulást eredményezett az auditáló hatóságok munkájában, ezáltal számottevően csökkentette a vizsgált auditáló hatóságok jelentette ellenőrzési kockázatot, amit a csökkenő hibarányok is alátámasztanak.

Ezek az auditálási ajánlások megkövetelték továbbá egyes auditáló hatóságoktól bizonyos ismert kockázati területek – például a közbeszerzés, a pénzügyi eszközök vagy az állami támogatások – jobb lefedését.

A Bizottság konkrét irányelvekkel – tematikus ellenőrzési listákkal, ellenőrzési keretrendszerekkel (rendszerellenőrzések, pénzügyi eszközök) – látta el az auditáló hatóságokat, amelyek segítik e magas kockázatú területeken alkalmazott ellenőrzési módszerek egységesítését.

A belső ellenőrzési erőforrások megosztása

A Bizottság a saját ellenőrzési erőforrásainak legjobb kihasználása érdekében az egyéb finanszírozási területeken – konkrétan a foglalkoztatás és a halászat területén (Foglalkoztatás, Szociális Ügyek és Társadalmi Összetartozás Főigazgatóság, illetve Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság) – szerzett szakértelmet és tapasztalatokat egybegyűjti a szorosabb együttműködés révén.

A cél az auditcsoportok közötti összhang növelése a kockázatelemzések, ellenőrzési tervek és erőforrások megosztása által. Ez pedig közös ellenőrzési munkát eredményez bizonyos területeken. ▶▶

PÉLDÁK A STRUKTURÁLIS ALAPOKBAN ÉSZLELT CSALÁSOK TÍPUSAIRA

- ▶ „Hamis nyilatkozatok vagy dokumentumok” – hamis vagy meghamisított dokumentumok vagy az alátámasztó dokumentumok hiánya
- ▶ „Kétszeres finanszírozás” – a kiadások szándékos kifizetése egyszerre két alapból
- ▶ Érdeklődés – elhallgatott pénzügyi érdek egy műveletben vagy szerződésben
- ▶ A közbeszerzési szabályok megszegése – projektek elnyerése az uniós és a nemzeti szabályoknak való megfelelés ismert hiánya mellett
- ▶ A szabályoknak ellentmondva meg nem valósított, be nem fejezett vagy el nem végzett művelet

▶▶ Intézkedés – a „Megszakítási Bizottság”

Az esetleges problémák észlelése esetén a Bizottság egy lépcsőzetes intézkedési tervet követve védheti meg az uniós forrásokat. Ennek eszközei a figyelmeztető levelektől a kifizetések felfüggesztéséig vagy szükség esetén a pénzügyi korrekcióig terjednek.

Ezeket hetente figyeli a belső „Megszakítási Bizottság” a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóságához kapcsolódó ügyekben. Ez a szervezet gyorsan és konzisztensen tud fellépni minden esetben, függetlenül attól, hogy a problémát a Bizottság vagy a tagállam auditorai észlelték.

A bizottság figyeli a folyamatban lévő ügyeket, megvizsgálja a problémás eseteket, és gondoskodik a döntések gyors elfogadásáról. Emellett lehetővé teszi a tagállamok közötti egyenlő bánásmódot.

A Bizottság rendelkezései 2012-ben 136 programot érintettek, ami összesen 189 figyelmeztetést és kifizetés-megszakítást foglalt magában. 66 felfüggesztést megelőző levelet adtak ki, amely azt takarja, hogy az adott programot egyetlen lépés választja el a hivatalos felfüggesztéstől. E 189 figyelmeztetésből, illetve megszakításból 119 eset megoldódott az év vége előtt. 2012-ben 2 felfüggesztésről szóló döntést fogadtak el.

A korábban említettek szerint a regionális politika terén felmerülő hibák visszaszorításának egyik kulcsa a megszakítások szigorú alkalmazása.

Új tagállamok

Fontos, hogy az új tagállamok számára biztosítsuk azt a szakértelmet és azokat a képességeket, amelyek segítségével megfelelően el tudják végezni a pénzek szétosztását és az ellenőrzési feladatokat. Itt van szükség a képességek bővítésére, ezért – ahogy az Horvátország közelgő csatlakozásával kapcsolatban is elmondható – a Bizottság szorosan együttműködik a nemzeti auditcsoportokkal, hogy azok hiánytalanul megismerhessék az eljárásokat.

2014-2020 – fejlettebb teljesítési rendszer

A Bizottság a 2014 és 2020 közötti programidőszak alatt csökkenteni szeretné a részt vevő hatóságok számát. Az elképzelés az, hogy a tagállamoknak a korábbiaknál is nagyobb felelőssége lesz, és jobban számon kérhető lesz rajtuk a források megfelelő felhasználása.

A Bizottság továbbra is a jobban teljesítő nemzeti hatóságok ellenőrzési tevékenységére fog támaszkodni, saját ellenőrzési tevékenységét pedig a gyengébben teljesítő hatóságokra összpontosítja.

Problémák észlelése esetén a Bizottság a korábbiakhoz hasonlóan alkalmazza szükség esetén a kifizetések megszakítását és korrekcióját, és visszatartja az időközi kifizetések 10%-át, amíg megfelelő biztosíték nem születik a program-beszámolók éves elfogadása révén.

Emellett az összes szinten elérhető elektronikus adatkezelés által kisebbek lesznek a kedvezményezettek adminisztratív terhei, és csökkenthető lesz a tévedések száma, illetve ugyanez remélhető az egyszerűsített költségek szélesebb körű használatától is.

A csalások megelőzése a kohéziós politikában

Alapvető fontosságú, hogy az irányító hatóságok megfelelően kezeljenek minden csalási kockázatot a kockázatelemzések, illetve a megelőzésre, a felderítésre és a korrekcióra vonatkozó intézkedések során.

A csalás a természetéből adódóan nyilvánvalóan titkolt és elrejtett, ezért előfordulhat, hogy felderítetlen marad, vagy nem kerül nyilvánosságra. Az összes finanszírozás viszonylatában kicsi a csalások hatása, és az egyre hatékonyabb ellenőrzési és figyelési intézkedések kordában tartják őket. A Bizottság arra buzdítja a tagállamokat, hogy zéró toleranciát alkalmazzanak a csalásokkal szemben.

A jelenlegi előírások szerint a tagállamok a 10000 eurót meghaladó uniós támogatásokat érintő szabálytalanságokat kötelesek jelenteni negyedévente az Európai Csalás Elleni Hivatal, az OLAF felé, valamint jelezniük kell a csalás gyanúját.

A tagállamoknak emellett évente át kell adniuk a Bizottságnak az előző éves korrekciók összesített adatait, amelyek magukba foglalják az OLAF felé előírt jelentésekre vonatkozó küszöbérték alatti eseteket is.

A csalást jellemző mutatók

A Bizottság felvázolt bizonyos jeleket, amelyek „vörös zászlóként” jelzik azokat a szituációkat, amelyek szabálytalanság kockázatát vagy csalás gyanúját vetik fel. A lista mintegy 20 gyakran felmerülő csalási sémát tartalmaz. Ezek a szerződés-kötési és a közbeszerzési eljáráshoz, a munkadíjakhoz és a tanácsadási szolgáltatásokhoz kapcsolódnak.

Ilyen lehet például, ha több részre bontják a vásárlást, hogy kikerüljék a pályázati eljárásra vonatkozóan előírt küszöböt. Egy másik jelzés lehet egy olyan szerződött alkalmazott, akinek érdekeltsége van egy támogatott műveletben, ami érdekütközéshez vezethet.

Kockázatelemzés

Az OLAF a kockázatelemzések mintájára kifejlesztett egy csalási kockázatelemzési módszert. Ennek az elemzési eljárásnak köszönhetően a nemzeti hatóságok és az OLAF számos gyanított csalást tudott azonosítani, illetve ilyen ügyekben vizsgálatot indítani.

A tagállamok támogatása a csalások megelőzésére és felderítésére tett erőfeszítéseikben

A Bizottság 2013-tól kezdődően önkéntes alapon felajánlja az általa tervezett, ARACHNE nevű adatbányászati eszközt az irányító hatóságok számára, amelynek segítségével azonosíthatók a csalási kockázatnak jobban kitett projektek. Az ARACHNE egy kockázatértékelő eszköz, amellyel nagyobb hatékonyság érhető el a projektek kiválasztásában és a kezelés ellenőrzésében, továbbá még eredményesebb lehet mind a csalások megelőzése, mind a felderítésük. Az eszközt fokozatosan vezetik be 2013-ban.

Csalás ellenes közös stratégia

A Bizottság regionális politikai, foglalkoztatási és halászati hivatalainak (Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság; Foglalkoztatás, Szociális Ügyek és Társadalmi Összetartozás Főigazgatóság; Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság) tevékenysége fontos szerepet játszik az EU csalásokkal szembeni védelmében. Ezek a hivatalok kidolgoztak egy csalás elleni közös stratégiát.

Ez a stratégia a csalások megelőzésére összpontosít, ugyanakkor más aspektusokkal is foglalkozik – olyan átfogó megközelítést alkalmaz, amely elengedhetetlen a csalás elleni sikeres küzdelemhez. A stratégia magába foglalja a hivatalok minden erőforrásának egybefogását, valamint egy operatív intézkedéseket tartalmazó akciótervet.

A közös terv stratégiai célja a csalási kockázatokra vonatkozó elemzések és a csalásokkal szembeni tudatosság megerősítése, emellett pedig útmutatás és támogatás biztosítása a tagállamok számára.

Ez az elemzés az OLAF saját tapasztalataival karöltve értékes információkkal szolgál, amelyek segítséget jelentenek az uniós források kezeléséért felelős hatóságok számára a csalások megelőzésében és felderítésében.

A stratégia figyelembe veszi, hogy a potenciális csalások sikeres felderítése elrettentő eszközként működik a csalókkal szemben. A leginkább költséghatékony módszer a csalások társadalomra gyakorolt hatásának megszüntetésére pedig az, ha a csalásnak már a lehetőségét is megakadályozzuk.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

22 nyelven érhető el

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/audit2009/audit2009_hu.pdf

▶ EGYENSÚLYTEREMTÉS

AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK HATÁLYA ÉS A REGIONÁLIS POLITIKA

Fejlesztés Németországban, a frankfurti repülőtéren.

Az Európai Unió állami támogatásokra vonatkozó szabályai jelentős átalakításon mennek keresztül. 2013 végére majdnem minden állami támogatásokra vonatkozó előírást, irányelvet és keretrendszert új szabályok váltanak fel, amelyek általános kompatibilitási kritériumokat elégítenek ki. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok modernizációja lehetőségeket teremt e szabályok és a kohéziós politika összehangolására, valamint az előírások egyszerűsítésére. Az új törvényeknek meg kell találniuk a megfelelő egyensúlyt az Európa 2020 növekedési és foglalkoztatási stratégia és a verseny torzulásainak határok közé szorítása között.

Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok érvényessége a társfinanszírozott projektekre

Az Európai Unió regionális politikájának kulcsfontosságú eleme, hogy a tagállamok és/vagy regionális hatóságok kiválasszák azokat a támogatási projekteket, amelyek segítik a szociális és gazdasági kohézió fejlődését az adott területen. Mivel a tagállamok a megosztott igazgatás szerint részesülnek az uniós forrásokból, ezeket a támogatásokat a nemzeti erőforrásokkal megegyezően kell kezelni az állami támogatások esetében. Ebből következően a társfinanszírozott projekteknek meg kell felelniük az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak.

A tagállamoknak ügyelniük kell tehát arra a programok és projektek tervezésekor, hogy a megvalósítás során érvényesek az állami támogatásokra vonatkozó szabályok.

Az állami támogatások modernizációjának céljai

Az állami támogatásoknak a munkahelyteremtést és növekedést célzó Európa 2020 kezdeményezéssel párhuzamosan végzett modernizálása azzal a céllal folyik, hogy segítsék a piaci hiányosságok és a közös európai érdekeltégű célok jól megtervezett támogatását, hogy a belső piacra legerősebben ható esetekre összpontosuljon a megvalósítás, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok egyszerűbbé váljanak, valamint hogy gyorsabb legyen a döntéshozási folyamat.

Célja tehát, hogy „közös alapelveket” vezessenek be az állami támogatásokra vonatkozó előírásokban, irányelvekben és keretrendszerekben az állami támogatások kompatibilitása céljából. A közös alapelvek alapján többek között igazolni kell az alábbiakat:

- ▶ A támogatás közös célt szolgál;
- ▶ Bizonyított piaci hiányosság áll fenn;
- ▶ A támogatásnak valódi ösztönző hatása van;
- ▶ Mértéke csupán a szükséges; továbbá
- ▶ A legmegfelelőbb támogatási formát választották.

A regionális támogatásokra vonatkozó irányelvek – áttekintés

Az állami támogatásokra vonatkozó törvények minden része érvényes a regionális politika megvalósítására. Kétségtelen tény ugyanakkor, hogy a regionális támogatásokra vonatkozó irányelvek különösen fontosak, mivel lefektetik azokat a szabályokat, amelyek alapján értékelni kell a hátrányos helyzetű területek gazdasági fejlődését segítő állami támogatásokat.

Az Európai Bizottság Versenypolitikai Főigazgatósága közzétette a regionális támogatásokra vonatkozó új irányelvek első tervezetét. Az új irányelveket a tervek szerint 2013 nyarán mutatják be, és 2014-ben vezetik be a gyakorlatban.

A regionális támogatásokra vonatkozó irányelvek tervezete számos egyszerűsítést tartalmaz a kohéziós politikával kapcsolatos intézkedések terén az egyéb regionális támogatások esetén érvényes követelményekhez képest. Elismeri, hogy az európai források kontextusában meghatározott regionális fejlesztési stratégiák közös célt szolgálnak. Emellett a regionális támogatási térképen található régiók esetében elismeri a piaci hiányosság tényét. Előírja továbbá, hogy ne legyen szükség a támogatási forma helyességének ellenőrzésére, ha a támogatás/projekt egy operatív programot valósít meg.

Az európai területi együttműködés sajátosságainak kezelése

Az „európai területi együttműködés” a kohéziós politika egyik célkitűzése; célja a határokon átívelő, transznacionális és interregionális együttműködés erősítése. Az európai területi együttműködés sajátossága, hogy a programokban legalább két országból származó partnerek vesznek részt – és ez számos gyakorlati nehézséghez vezet az állami támogatásokra vonatkozó szabályok betartása terén.

A regionális támogatásokra vonatkozó új irányelvek egyik kedvező eleme tehát, hogy megpróbálnak megoldást adni ezekre a problémákra úgy, hogy közös támogatási plafont határoznak meg a projektekhez. Ezáltal a programok egységes támogatási intenzitást határozhatnak meg egy európai területi együttműködési projekt minden partnere számára, a kereskedelmi vállalatokat is beleértve.

Az új általános csoportmentesítési rendelet

Az állami támogatások modernizálásának egy másik fontos eleme az általános csoportmentesítési rendelet felülvizsgálata. Ez a rendelet fontos szerepet játszik az állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazásának egyszerűbbé tételében, mivel a projektfinanszírozásokat nem kell jóváhagyni az állami támogatás szempontjából, ha megfelel az általános csoportmentesítési rendeletben foglaltaknak.

A Bizottság nemrég tette közzé az új általános csoportmentesítési rendelet első tervezetét. Az új csoportmentesítési rendeletet 2013-ban vagy 2014 elején tervezik bevezetni.

Új kutatási, fejlesztési és innovációs támogatási keret

A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere rendkívül fontos szerepet játszik az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó Európa 2020 stratégia hatékony megvalósításában. A Bizottság intelligens specializációs stratégiák támogatására vonatkozó célkitűzéseit, vonatkozó esetben beleértve a kulcsfontosságú alaptermotechnológiákat, e keretrendszer határain belül fogják megvalósítani. Kézenfekvő tehát, hogy az állami támogatások megújítását kihasználva megvizsgálják, hogy milyen hatékony eszközök vannak a kulcsfontosságú alaptermotechnológiák, valamint a kutatási, fejlesztési és innovációs projektek megvalósítására.

A Versenypolitikai Főigazgatóság kiadott egy kérdéseket összegző dokumentumot, amely a kutatási, fejlesztési és innovációs támogatási keret reformjával kapcsolatos elképzeléseket tartalmazza. Az új keretrendszer első tervezete a tervek szerint 2013 nyarán lesz elérhető.

Az infrastrukturális projektek

Az Európai Bíróság megerősítette, hogy az infrastrukturális építkezések támogatása az állami támogatásokra vonatkozó szabályok hatálya alá esik, ha az infrastruktúra gazdasági célokat szolgál. Ennélfogva rengeteg infrastrukturális projekt esetében igazolni kell az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak való megfelelést.

A Bizottság hivatalai tisztában vannak vele, hogy az infrastrukturális projektek felülvizsgálatát egyszerűbbé kell tenni. Úgynevezett elemzési hálók segíthetnek az irányító hatóságoknak annak megállapításában, hogy jóvá kell-e hagyni állami támogatás szempontjából az adott infrastrukturális projektet. Várható emellett, hogy az állami támogatások jelenleg folyó megújítása tovább fogja szűkíteni az infrastrukturális projektek bejelentésének szükségességét, és lehetővé teszi az állami támogatások értékelését.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

A regionális támogatásokra vonatkozó irányelvek tervezete:

http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_regional_aid_guidelines/paper_hu.pdf

Az általános csoportmentesítési rendelet tervezete:

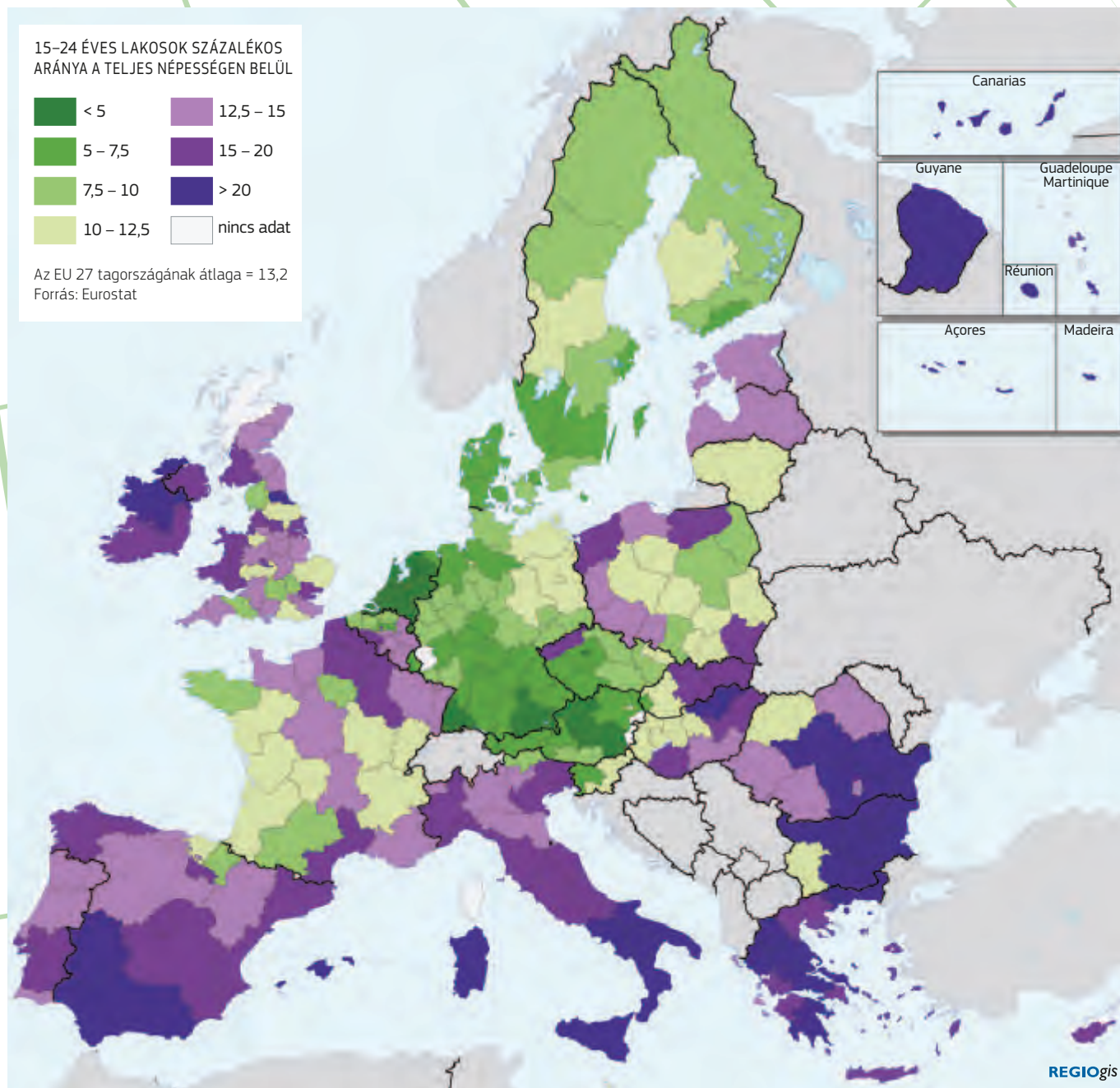
http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_gber/index_en.html

A kutatási, fejlesztési és innovációs támogatási keret reformjáról szóló összegző dokumentum:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/rdi_issues_paper.pdf

„NEET”-RÁTA, 2012.

NEM FOGLALKOZTATOTT, OKTATÁSBAN VAGY KÉPZÉSBEN
NEM RÉSZESÜLŐ „NEET”-FIATALOK
15–24 ÉVES LAKOSOK

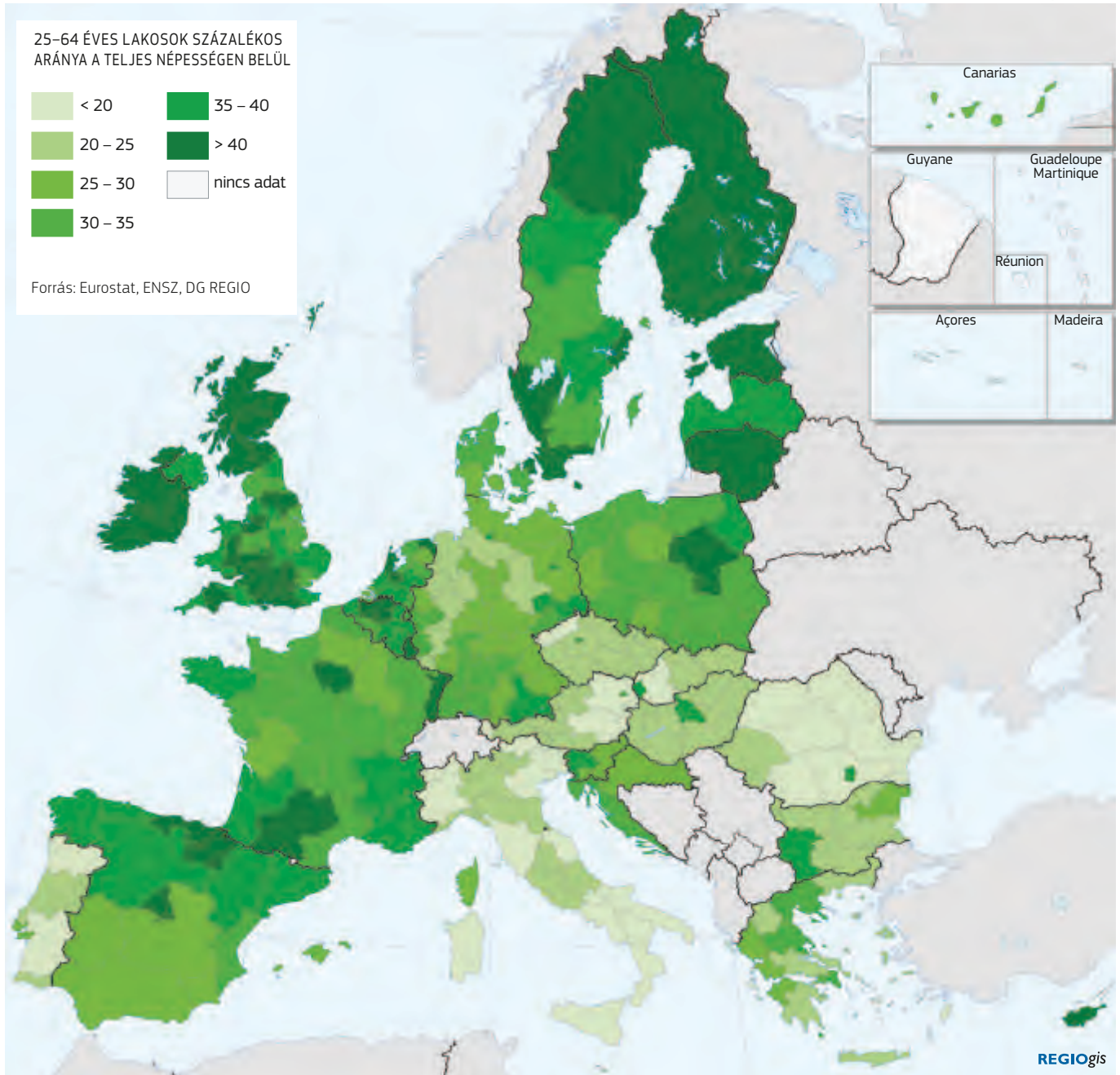
Az ebbe a csoportba tartozó fiatalokra jellemző, hogy korán elhagyják az iskolát, és nincs felsőfokú végzettségük. Az Európa 2020 stratégia célja, hogy 2020-ra kisebb legyen az iskolát korán elhagyó és nagyobb legyen a felsőfokú végzettségű fiatalok aránya. A NEET-ráta tekintetében kifejezetten nagy az egyenlőtlenség az EU 27 régiójában – a legmagasabb arányszámú (36% – Severozapaden, Bulgária) és

a legalacsonyabb arányszámú (3% – Prága, Cseh Köztársaság) régió között mintegy 12-szeres eltérés van. Olyan régiók, ahol 5 fiatalból legalább egy a NEET-csoportba tartozik, Bulgáriában, Romániában, Dél-Olaszországban, Dél-Spanyolországban és Görögországban található. A NEET-ráta a 268 régióból csupán 16-ban alacsonyabb 5%-nál. E területek nagy része Hollandiában, Ausztriában és Németországban található.

▶ ISKOLAI VÉGZETTSÉG

25–64 ÉV KÖZÖTTI, FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGGEL RENDELKEZŐ LAKOSOK TERVEZETT ARÁNYA 2020-BAN

Ennek a csoportnak az aránya előreláthatóan 32%-ra fog emelkedni 2020-ra a 2010-ben észlelt 26%-ról. 2020-ra számos régióban – London belső részeiben, az Oxfordot és Aberdeent magába foglaló régiókban, a Brüsszellel szomszédos két régióban, a spanyolországi País Vascóban és Stockholmban – több mint 50% lesz a jellemző arányuk. Ezek a régiók különösen vonzóak lesznek azon cégek számára, akik magasan képzett munkaerőt keresnek. A skála másik végén található az

a 32 régió, ahol 20% alatt lesz a csoport aránya 2020-ban. Ezek a régiók elsősorban Olaszországban, Portugáliában, Ausztriában és Romániában találhatók. Általában a fővárosi régiókban a legnagyobb a felsőfokú végzettségűek aránya, és néhány országban meglehetősen nagy a szakadék a fővárosi és a második legmagasabb arányszámú régió között. Ez a különbség kilenc országban több mint tíz százalékpont. A tudást igénylő vállalatok számára ezért sokkal vonzóbbak lesznek a fővárosi régiók.

▶SZEMÉLYES TAPASZTALATOK

A KOHÉZIÓS POLITIKA ORSZÁGOS ÉS REGIONÁLIS NÉZŐPONTBÓL

A Panorama magazin örömmel fogadja írásait!

A *Panorama* magazin „Személyes tapasztalatok” rovata nyújt lehetőséget a kohéziós politika országos és regionális szintű „fogyasztóinak” arra, hogy hallassák hangjukat, és megosszák tapasztalataikat az európai politika megvalósulásával kapcsolatban, bemutatva akár jelenlegi eredményeiket és sikereiket, akár a következő programidőszakra való felkészülésüket.

Az EU 28 tagállama több mint 270 régiót foglal magában. Mindegyik régiónak megvan a saját gazdasági és kulturális történelme, és vannak sajátos szükségletei, így fontos, hogy a politika alakítói, a közigazgatási szakemberek és a különféle szintű tisztviselők tisztában legyenek azzal, hogy milyen hatása van a kohéziós politikának az utca, az alapok szintjén.

A *Panorama* mostani számából négy tagállam tapasztalatait ismerheti meg, ez alkalommal ők osztották meg velünk véleményüket a kohéziós politikáról. A Cseh Köztársaság Morva–Sziléziai kerülete és a Belgiumban található Flandria előretételek a strukturális alapoknak a következő, 2014–2020 közötti programidőszakban történő felhasználásával kapcsolatos terveire, a jelenlegi programokban szerzett tapasztalatokra támaszkodva. A Németországon belül található Szászország, valamint Svédország pedig konkrét sikeres kezdeményezésekkel kapcsolatos tapasztalataikat mutatják be.

A *Panorama* örömmel fogadja írásait, amelyek közül néhányat következő számunkban meg is jelentetünk:

▶regio-panorama@ec.europa.eu

▶CSEH KÖZTÁRSASÁG

▶A MORVA–SZILÉZIA RÉGIÓ AZ OKOS BEFEKTETÉSEKRE ÉPÍTI JÖVŐJÉT

Európa támogatása segíti a Morva–Szilézia régiót az alapvető társadalmi–gazdasági átalakulásban. Az elmúlt években a régió mélyreható ipari átalakuláson ment keresztül, amelynek következményei ma is érződnek, és a régió jelenleg is keresi új arcát. A gazdasági megújulást a morva–sziléziai regionális operatív program támogatja, és ez – amint a 11 %-os gazdasági megtérülés is mutatja – hatékonyan bizonyult. Az idő előrehaladásával pedig a régió egyre bölcsebben fogja tudni felhasználni az európai forrásokat. Ebben próbál segíteni a „Smarter Region Programme” (Intelligens régió program).

Ezt a régiót a Jeseníky, Beskydy és Poodří gyönyörű tájai és a régi bányák és acélüzemek körüli szennyezett környezet kontrasztja jellemzi. A múlt konkrét és nem kézzelfogható ipari örökséget hagyott itt. Ipari műemlékek állnak barna mezők mellett; a munkanélküliség magas, a munkaerő nagy része ugyanakkor magasan képzett és viszonylag olcsó. Egyetemen lehet tanulni, élükön az Ostravai Műszaki Egyetem Bányászati tanszékével.

A morva–sziléziai regionális operatív program 2007–2013-as időszakban biztosított támogatásait az alapvető infrastruktúra, szolgáltatások és a szociális viszonyok fejlesztésére fordítják. Ilyen fejlesztés például a nagyváros, Ostrava legjelentősebb szobrai és jelképei egyikének helyreállítása. Vitkovice lenti területeinek korábbi ipari részei jelenleg nagyobb kulturális és oktatási eseményeknek adnak helyet, „A technológia világa”

Építészeti és fejlesztési projekt a morva–sziléziai Ostrava városban található volt ipari területen, Új Vítkovice körzetben.

elnevezésű interaktív kiállítás pedig a fiatalok számára próbálja vonzóbbá tenni a tudomány és technológia világát. Az Integrált Biztonsági Központ, amely a régió minden biztonsági és mentőegységének tevékenységét és irányítását koordinálja, egyedülálló fejlesztés a régióban.

Napjainkban a Morva–Sziléziai Regionális Tanács, amely a projektek támogatásáról dönt, nem fél belevágni innovatív tevékenységekbe. Ez volt az első testület a Cseh Köztársaságban, amely bevezette a JESSICA nevű eszközt. Elsőként kapta meg a cseh szervezetek között a nemzetközileg elismert program, az Investors in People arany minősítését. A helyes üzleti gyakorlat közigazgatásban való szisztematikus bevezetéséért és alkalmazásáért pedig az Európai Közszolgálati Díjban (European Public Sector Award) részesült.

A szervezet a következő programidőszakban fejleszteni szeretné a jelenlegi időszakban szerzett tapasztalatait és tudását. Ebből a célból hozta létre a Morva–Szilézia 2020. – Intelligens Régió Programot. A program célja, hogy gördülékennyé tegye a regionális partnerekkel való együttműködést, ezáltal mind a regionális, mind a nemzeti és európai célkitűzéseket támogató európai források hatékony felhasználását.

Az Intelligens Régió program gyors és magas szintű segítséget szeretne nyújtani a régió számára a strukturális alapok hatékony jövőbeli felhasználásában 2014-től, ami jelentős támogatást jelent a régió versenyképességének javításában. A program három pillérré épül. Az első pillér célja az emberek professzionális felkészítése konferenciák, konzultációk és képzések segítségével. A második pillér új kísérleti eszközök előkészítését foglalja magába a kohéziós politika terén a Morva–Szilézia régió számára. A regionális tanács – szoros együttműködésben Ostrava városával és a régió legnagyobb városaival – integrált területi befektetési programot szervez az ostravai agglomeráció számára. A Morva–Szilézia régió és a Morva–Szilézia Régió Fejlesztése Szövetség közös akcióttervet, illetve egy integrált stratégiát dolgoz ki, amelynek célja a helyi lakosság foglalkoztatásának és

képzésének fejlesztése. A szervezet egy új, eredménycentrikus közös akcióttervet szeretne létrehozni, amely teljes összhangban van az európai jogszabályjavaslatokkal. A harmadik pillér célja a régió fő résztvevői és kisebb potenciális kedvezményezettek felvevőképességének ellenőrzése és támogatása, hogy azok felkészültek legyenek az elkövetkező, 2014–2020-as programidőszakra.

A fenti tevékenységeket országos szinten is megvitatják, illetve nemzeti szinten koordinálják például a jövőbeli nemzeti irányító hatóságok képviselőivel folytatott konstruktív kerekasztali beszélgetések során a régió felvevőképességére, valamint a következő programidőszak pályázóinak felkészültségére vonatkozó feltérképezés első eredményei alapján.

Morva–Szilézia egy jó hírű régióvá szeretne válni a jövőben. A régió befektetésekkel próbálja megteremteni az infrastrukturális fejlesztésekhez és a szolgáltatások szintjének javításához szükséges feltételeket. Törekszik továbbá a megújulásra a kultúra és a szabadidő területén is. Többféle rendezvény, a Colours of Ostrava (Ostrava színei) és az Ostrava Days (Ostravai napok) elnevezésű zenei fesztivál, a Golden Spike atlétikai bajnokság vagy a 2015-ös jégkorong-világbajnokság híre messze átível a régió határain. A gyönyörű vidék, a fürdők sokasága és a kerékpárutak újonnan létesült hálózata a helyi lakosság és a máshonnan ide látogatók számára is vonzerővel bír.

Daniel Konczynski

*A regionális operatív program elemzője, Morva–Szilézia
A Morva–Szilézia kohéziós régió regionális tanácsa*

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

<http://www.rr-moravskoslezsko.eu>
<http://www.smarterregion.com>

BELGIUM

▶ EURÓPA BEFEKTETÉSE – FLANDRIA NÖVEKEDÉSE

Ez a jelmondata Flandria a 2. célkitűzés alatt futó 2007–2013-as programjának. A 201 millió eurós költségvetést a következő négy feladat között osztották fel: innováció, vállalkozói tevékenység, a gazdasági környezet fejlesztése és a fenntartható városfejlesztés. A program lassan a végéhez közeledik – eddig több mint 450 projekt részesült támogatásban, ezáltal több mint 9800 munkahelyet hoztak létre, illetve őriztek meg. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) által nyújtott támogatás több mint további 375 millió euró pénzügyi keretet teremtett, amely flamand regionális, vidéki, helyi és privát forrásból származik.

A célkitűzések tematikus elosztásának köszönhetően a 2014–2020-as program bizonyos mértékig hasonlítani fog a jelenlegihez, és némi folytonosságot fog biztosítani. Az új program a következő témákra helyezi a hangsúlyt: innováció, vállalkozói tevékenység, áttérés az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdasági modellre és fenntartható városfejlesztés. A program előkészítése és megvalósítása során a legfontosabb alapelv az összegződés és az egymást kiegészítő hatások. Az ERFA új programja segítségével Flandria innovatívabb, fenntarthatóbb és inkluzívabb régióvá válhat 2020-ra.

A támogatás első tengelye, az innováció, az intelligens specializációra alapozható. Gyakran hozzák fel esettanulmányként a flandriai régiót, amely már átesett egy fejlődési folyamaton az innováció terén a „Flanders in Action” (Flandria lendületben) és a „Pact 2020” (2020-as egyezség) programon keresztül. Az új programidőszakban Flandria azoknak a réseknek a befolyásására fog törekedni az innováció területén, amelyeket a flamand politika és eszköztár nem fed le.

Az ERFA által támogatott projektek több mint 2700 kis- és középvállalatot érintettek a jelenlegi, 2007–2013-as időszakban. Ez fontos volt a jelenlegi program szempontjából is, de a vállalkozói tevékenység továbbra is hangsúlyos helyet foglal majd el Flandria fejlesztésében, ezen belül is a vállalkozói kedv serkentése, valamint a KKV-k növekedése és nemzetközivé válása kap majd fontos szerepet.

Az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdasági modellre való áttérés ösztönzése ki fogja egészíteni a régiós és helyi szinten jelenleg is létező különféle kezdeményezéseket. A program során azokra a szektorokra fognak összpontosítani, amelyek leginkább felelősek az üvegházhatású gázok kibocsátásáért: a lakásépítési és közlekedési szektorra. Külön figyelmet kapnak a KKV-k is, amelyeket ösztönözni szeretnének az energiahatékonyság és a megújuló energiák terén.

„Európa befektetése – Flandria növekedése”: az unió által támogatott projektekről szóló, nemrég kiadott könyv.

A Flandriára jellemző magas szintű urbanizációból adódóan folytatódnak a fenntartható városfejlesztés terén tett erőfeszítések. A városfejlesztés elsődleges feladatákként Flandria ismét együtt fog működni a tizenhárom legfontosabb várossal különféle, a városi jóllét szempontjából fontos témákban. Figyelmet fordítanak a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásra, az élő környezet védelmére és a szegény környékek megújítására.

Werner Van den Stockt

*A Flandria 2007–2013 ERFA-program irányító hatóságának vezetője
Flamand kormány, Flandria vállalat,
európai gazdaság részleg*

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

<http://www.agentschapondernemen.be/themas/erdf-flanders>

▶ NÉMETORSZÁG

▶ SZÁSZORSZÁG 2014–2020 – A HANGSÚLY ISMÉT AZ INNOVÁCIÓN, A NÖVEKEDÉSEN ÉS A FOGLALKOZTATÁSON

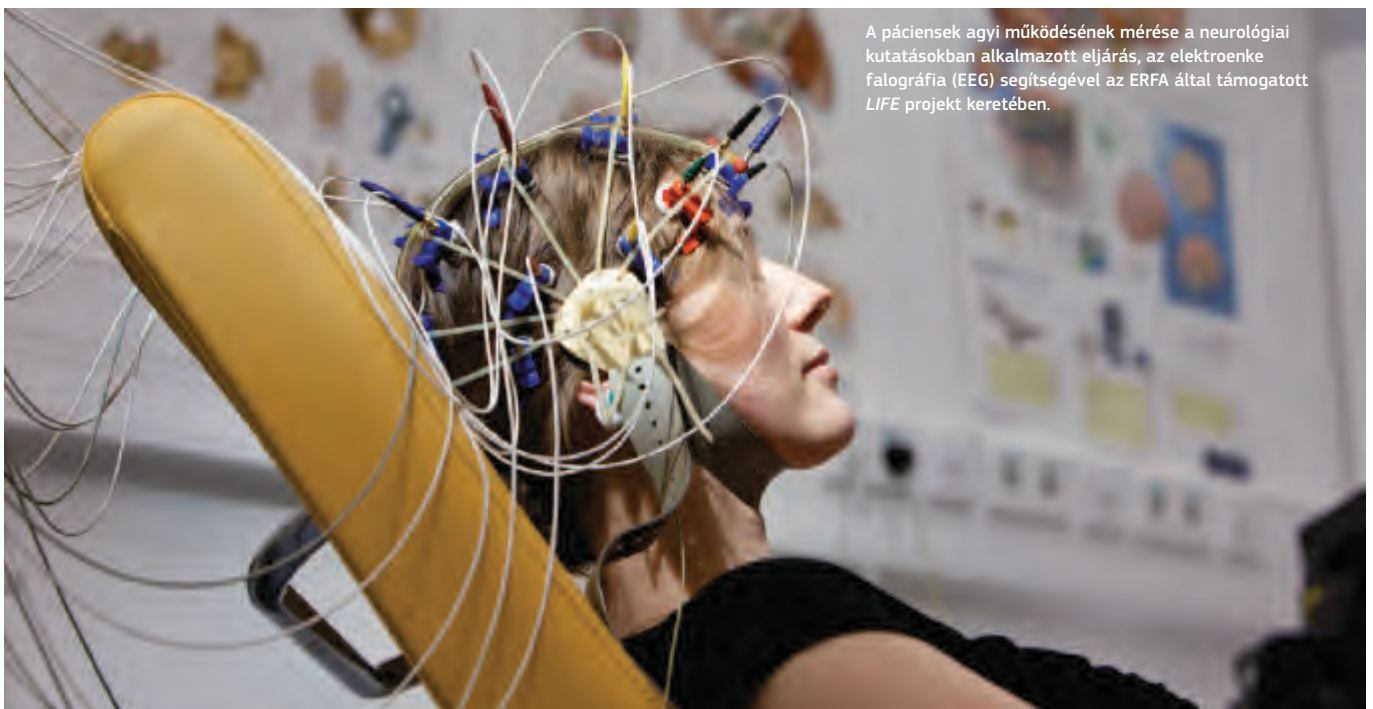
Szászország egy olyan állam, ahol különösen pozitívan zajlik a fejlődés az 1989-es békés forradalom óta – a kedvezőtlen kezdeti körülmények ellenére. Szászország kiemelkedő hírnévnek örvend napjainkban – olyan ipari államnak ismerik, amely otthont ad innovatív vállalatoknak és olyan fejlődési területeknek, mint a mikro- és nanotechnológia, a biotechnológia vagy az új anyagok és tisztítási technológiák fejlesztése.

Szászország a mérnökök országa. Mi nagy „I”-vel írjuk azt, hogy innováció. Szászország a lelkes kutatóknak és a kifejezett vállalkozó kedvnek köszönheti, hogy a máig is fennálló strukturális problémák ellenére egészséges pozícióban van. A kezdeményezések és támogatási rendszerek széles körére épülő gazdaságpolitika, amely a versenyképesség és a foglalkoztatás fenntartható támogatására helyezte a hangsúlyt, megerősítette ezt a szellemiséget.

Ebben a folyamatban erősen támaszkodtak az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) forrásaira. Szászország a 2007–2013-as időszakban 3,1 milliárd euró értékű ERFA-támogatásról rendelkezhet. Az állam ezt a pénzt az innováció, a gazdaság, az infrastruktúra, az oktatás és a környezet területén fekteti be. Jelentős figyelmet szentelnek Szászország kutatási központként történő megerősítésére. Az állam

több mint egymilliárd eurónyi összeget fordított az ERFA által biztosított forrásokból az innováció, a tudomány és a kutatás támogatására csak a 2007–2013-as támogatási időszakban. A tudományos testületek és vállalatok egyenlő mértékben profitálnak ebből, mivel a kutatási projektek és a technológiaátadás támogatást élvez, és az új technológiai vállalatok számára kockázati tőke áll rendelkezésre. Az innovációs tevékenység élénkülését jelzi, hogy rengeteg kutatási intézet, illetve ilyen intézetekből álló központ és egyetem alakul Szászországban. Az ERFA jelentős támogatást nyújt öt projektnek, amelyek összefoglaló neve: „kezdeményezések az állam kiválóságáért”. E kezdeményezések egyike a „Life” nevű kutatás.

A „Life” egy nagyszabású egészségügyi kutatás, amely az életmódból adódó betegségek kialakulását vizsgálja. A vizsgálat célja megállapítani, hogy miért szenved sok ember ilyen betegségektől, míg mások nem. A több mint 150 kutató részvételével zajló munka központjában a szív- és érrendszeri betegségek, az elhízás következményei, az allergia, a cukorbetegség, a demencia és a depresszió áll. 2009 és 2014 közepe között 26 500 egészséges és beteg, felnőtt és gyermek résztvevőt tanulmányoznak és kérdeznak ki a projektben a legújabb klinikai és bioanalitikai módszerek felhasználásával. A vizsgálatok során a vizsgált személyek

A páciensek agyi működésének mérése a neurológiai kutatásokban alkalmazott eljárás, az elektroencefalográfia (EEG) segítségével az ERFA által támogatott LIFE projekt keretében.

genetikai hajlama mellett az életmódjukat és különféle környezeti tényezőket is figyelembe vesznek. A cél annak kiderítése, hogy ezek a tényezők hogyan hatnak egymásra, és hogyan vezetnek a fenti betegségek kialakulásához. A projekt finanszírozására mindegy 38 millió eurót fordítanak, amelyből körülbelül 24,2 millió eurót az ERFA biztosít.

Szászország gazdasága, infrastruktúrája, oktatása és kutatási tevékenysége sikeres fejlődésen ment keresztül az elmúlt 20 év során az Európai Unió támogatásával. Ennek ellenére még mindig nagy utat kell megtennünk ahhoz, hogy felzárkózzunk az EU többi tagállamához. Ezért szeretnénk új kölcsönök nélküli, okos költségvetési politikára, fenntartható befektetésekre és a 2014–2020-as időszak uniós támogatásaira összpontosítani.

Az Európa 2020 stratégia fő területei – a globalizáció, a klímaváltozás, az energiabiztonság és különösképpen a demográfiai változás – jól tükrözik Szászország jövőbeli kihívásait. A „Szászország 2020” program arra fog törekedni az Európai

Unió folytatódó támogatásával, hogy fenntartható módon megőrizze a helyi versenyképességet, és megerősítse a vállalkozási alapokat, beleértve az infrastrukturális pozitívumokat; hogy bővítse az innovációra fordított lehetőségeket a gazdaság, az egyetemek, a közigazgatás és a társadalom körében; hogy fejlessze a képzett munkaerőben rejlő potenciált; hogy biztonságos és elérhető energiáról gondoskodjon; valamint hogy egyenlő esélyeket biztosítson mindenki számára az oktatásban. Ezek a célkitűzések képezik annak a stratégiának az alapját, amelynek mentén az ERFA 2014–2020-as operatív programjának fejlesztése történni fog.

ERFA irányító hatóság

Szászország Gazdasági, Munkügyi és Közlekedési Állami Minisztériuma

▶TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

<http://life.uni-leipzig.de/>

▶SVÉDORSZÁG

▶A KUTATÁSI ÉS INNOVÁCIÓS EREDMÉNYEK KERESKEDELMELI FELHASZNÁLÁSA

A Giraffe („zsiráf”) egy távolról vezérelhető robot, amely időseknek nyújt segítséget a külvilággal való kapcsolattartásban. A robotot az Európai Regionális Fejlesztési Alap és más testületek által támogatott Robotdalen projekt égisze alatt fejlesztették ki. Az EU hét különböző országába eladott Giraffe egy olyan kézzelfogható innovációs és kutatási eredmény, amely egészen a gyártásig eljutott.

Az egyik kihívás, amellyel Svédország meg szeretne birkózni a következő programidőszak során, a kutatási és innovációs eredmények kereskedelemben, a piacra történő eljuttatása. Ez az egyik következtetés, amelyet a strukturális alapok által támogatott, a 2007–2013-as időszakban megvalósuló nyolc regionális programon végzett hatástanulmányból vontak le.

Több projekt már ebben a programidőszakban egyértelműen eljutott idáig – jó példa erre a Robotdalen. A projekt célja, hogy lehetővé tegye az új ötletek és kutatások kereskedelemben való sikerességét a robotika és az automatizálás területén, különös tekintettel az ipari megoldásokra, a nehézségekre és az egészségügyi szektorra.

Az orvosi robotika egyre fontosabb szerephez fog jutni a jövőben a társadalom elöregedése miatt, ami az unió sok más országához hasonlóan Svédországban is probléma. Itt jelenthet segítséget a Giraffe elnevezésű robot, amely távolról vezérelhető egy hagyományos számítógépen keresztül. A robot

kereken gurul, és az „arca” helyén egy kamerával egybeépített képernyő található. Ez lehetővé teszi például azt, hogy az otthoni segítő szolgálat gyakrabban ránézhesse a páciensre anélkül, hogy minden alkalommal a helyszínre menne.

Nyolc regionális program

A Robotdalen projekt a kelet-közép svédországi program része; ez a Strukturális Alap által támogatott nyolc regionális program egyike, amelynek célja a régió versenyképességének és a foglalkoztatásnak a fejlesztése. Mind a nyolc programot ugyanaz a hatóság, a Svéd Gazdasági és Regionális Fejlesztési Ügynökség irányítja, és a programoknak közös támogatási funkciójuk van.

A svéd kormány úgy döntött, hogy megőrzi a Strukturális Alap által támogatott regionális programok korábbi földrajzi felosztását és irányítását a következő programidőszakban. Az irányítás hatékonynak bizonyult, miközben alacsonyak maradtak az adminisztratív költségek, a kedvezményezettek pedig az ország bármely részén egyszerű és világos képet kaptak a támogatási jogosultság feltételeiről.

A 2014–2020-as programidőszak előkészítése már 2012 eleje óta folyik mind nemzeti, mind regionális szinten. A Strukturális Alap által támogatott regionális programokat széles körű együttműködéssel dolgozták ki, amely a helyi és

Västerås városban, otthon tesztelt Giraffe robot.

a regionális magánszektor, az ipar és a tudományos világ képviselőit is felöleli. A kormány egyik irányelve szerint a programok a kutatásra és innovációra, a zöld gazdaságra és a vállalkozói tevékenységre fognak koncentrálni.

A zöld gazdaság erősítése

Az észak-közép svédországi programterületen például nagy erővel folyik a programírás. Ennek koordinátora a Gävleborg régióban Maria Gelin Axelsson, aki szerint némileg máshol lesznek a súlypontok a következő időszakban.

„A legfontosabb a zöld gazdaság” – mondja. Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés elérésére létrehozott Európa 2020 stratégia áthatja a Strukturális Alapok javasolt tematikáját. Egyértelmű a kapcsolat a foglalkoztatással és a növekedéssel az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdasági modell fejlesztése, valamint az innováció, az informatika, a vállalkozói tevékenység és a tudásba történő befektetés révén.

Maria Gelin Axelsson ugyanakkor nem látja elég hangsúlyosnak a közlekedési rendszer és az informatikai infrastruktúra témakörét, amelyek kiemelt feladatok az észak-közép svédországi fejlesztési területeken.

„Ezek azonban nem csak a Strukturális Alapokon, hanem más támogatási csatornákon keresztül is fejleszthetők” – teszi hozzá a koordinátor.

Egyszerűsítés és koordinálás

A svéd kormány elsődleges feladatként jelölte meg a projekt-irányítás egyszerűbbé tételét a következő programidőszakra. Ebből adódóan a Svéd Gazdasági és Regionális Fejlesztési Ügynökség és a Svéd ESZA-tanács (amely az Európai Szociális Alap irányító hatósága) felhatalmazása kiterjed a programok megvalósításának egyszerűbbé tételére és koordinálására irányuló intézkedések előterjesztésére is.

Irányító hatóság

Tillväxtverket – Svéd Gazdasági és Regionális Fejlesztési Ügynökség

▶ **TOVÁBBI INFORMÁCIÓ**
www.tillvaxtverket.se

▶ ESEMÉNYNAPTÁR

2013. SZEPTEMBER 21.

_Európa-szerte

European Cooperation Day

2013. OKTÓBER 7-10.

_Brüsszel (BE)

OPEN DAYS – 2013

2013. OKTÓBER 28-29.

_Bukarest (RO)

2. éves fórum a Dunamenti Régió EU-stratégiájáról

2013. NOVEMBER 8.

_Brüsszel (BE)

A régiók az új növekedés motorjai az intelligens specializáción keresztül

2013. DECEMBER 9-10.

_Brüsszel (BE)

„Telling the story 2.0” konferencia

2014. MÁRCIUS 31.

_Brüsszel (BE)

RegioStars

Ezekről a rendezvényekről további információ található az Inforegio webhelyen:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_hu.cfm

SZÓLJON HOZZÁ

Kíváncsiak vagyunk rá,
hogyan az Ön régiójában mit ért
el a kohéziós politika: milyen eredményekhez
és kézzelfogható előnyökhöz jutottak a polgárok,
és hogy Ön mit gondol a következő
programidőszakra való felkészülésről.

A kiválasztott írások a *Panorama*
magazin következő számában fognak
szerepelni. Kérjük, írásait (maximum
600–700 szó) a következő címre küldje:

regio-panorama@ec.europa.eu

Kiadóhivatal

Európai Bizottság,
Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság
Kommunikáció – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_hu.cfm

